

De geniale

Integrale gebiedsontwikkeling A2-zone regio Eindhoven

Brainportlocatie

De geniale Brainportlocatie

Integrale gebiedsontwikkeling A2-zone regio Eindhoven

Opdrachtgevers:

Ondersteund door:

Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Rijkswaterstaat directie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

Opdrachtnemer:

Trans 4

Postbus 3291

5203 DG 's-Hertogenbosch

T 073 – 6129106

E romkema@trans4.nl

I www.trans4.nl

©2007 Trans4

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotocopieën opnamen of enige andere vormen, zonder voorafgaande toestemming van Trans4.
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

De geniale

Integrale gebiedsontwikkeling A2-zone regio Eindhoven

Brainportlocatie

Eindrapport Stuurgroep

A2-zone, 10 maart 2008

Voorwoord

De regio Zuidoost-Brabant staat voor een grote opgave. Wij willen onze positie als Brainport Eindhoven/Zuidoost-Brabant inhoud geven en de westkant van de stedelijke regio structureel verankeren in de snelwegzone langs de A2. Onze ambitie is om deze zogenaamde A2-zone om te bouwen tot het visitekaartje van Brainport, dé internationale toptechnologische regio van Nederland. In navolging op en complementair aan het nationaal sleutelproject de Westcorridor, zal de A2-zone het vestigingsklimaat bieden waar aansprekende (inter)nationale top-bedrijven zich willen vestigen.

Kansen om onze ambitie waar te maken, zijn er genoeg. De A2 wordt de komende jaren ingrijpend op de schop genomen waardoor de bereikbaarheid en zichtbaarheid van de gebieden aan de A2 aanmerkelijk worden vergroot. De A2-zone is een bruisend gebied waar de komende jaren veel ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Op diverse plaatsen langs de A2 staan nieuwbouwplannen reeds in de steigers. De markt zal inspringen op geboden kansen om hier aan de A2 te bouwen.

Om te voorkomen dat onze regionale ambitie verloren gaat in lokale initiatieven en ontwikkelingen, hebben het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), de provincie Noord-Brabant en de gemeenten Eindhoven, Veldhoven, Best, Son en Breugel en Waalre de handen ineen geslagen. Samen hebben we afgesproken om een ontwikkelingsplan op te stellen. Dit plan biedt het kader voor de integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone. Het plan doet uitspraken over de nieuwe identiteit en legt de belangrijkste contouren vast. 'Verrommeling' moet worden voorkomen. Uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat onze visie daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Wachten op initiatieven uit de markt is een optie, vanwege de aantrekkelijkheid van het gebied. Echter, het selecteren en bundelen van kansrijke projecten in projectenveloppen en het ontwikkelingsgericht optreden, heeft onze voorkeur. Hiermee worden ook de economisch minder interessante deelgebieden en projecten, zoals natuurontwikkeling of bedrijfsverplaatsingen, haalbaar.

Het is van het grootste belang dat de betrokken gemeenten bestuurlijk instemmen met deze grote regionale opgave. Daarom is het voorliggend plan door de betrokken gemeenteraden vastgesteld. Hierna zal een convenant worden opgesteld waarin gemeenten onderling afspraken vastleggen over kader en ontwikkelstrategie. Uitgangspunt is dat de komende vijftien jaar gezamenlijk wordt opgetrokken in de A2-zone. Ik heb er vertrouwen in.

De heer A.A.M. Jacobs
Portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening
van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven

INHOUDSOPGAVE

<i>Inleiding & leeswijzer</i>		10
Deel I	DE ONTWIKKELOPGAVE	14
	1. Internationaal Kader	15
	2. De Ontwikkelopgave	23
Deel II	DE UITGANGSPUNTEN	28
	3. Versterken ruimtelijke samenhang en kwaliteit	31
	4. Creëren van een internationaal vestigingsklimaat	33
	5. De identiteit van Brainport	41
	6. De A2 als etalage op Brainport	45
Deel III	DE VISIE	48
	7. Visie	49
Deel IV	DE ONTWIKKELSTRATEGIE	68
	8. Strategie	70
	9. Organisatie	74
	10. Planning	76
Deel V	HET UITVOERINGSPROGRAMMA	78
	11. T-Best	80
	12. Ekkersrijt	84
	13. BeA2	88
	14. I-Park	93
	15. De Hurk / De Run	97
	16. T-Campus	102
	17. Licht en kunst	109
<i>Colofon</i>		114

Inleiding

Het Regionaal Structuurplan regio Eindhoven/Provinciaal uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant 2005 (RSP/UP) biedt een totaalvisie op de ruimtelijke ontwikkelingen in Zuidoost-Brabant tot het jaar 2020, met een doorkijk naar het jaar 2030.

Het plan voorziet in een evenwichtige ontwikkeling van functies als economie, ecologie, recreatie, wonen en verkeer. Binnen het RSP/UP zijn drie integrale gebiedsontwikkelingen aangewezen waarvoor een gebiedsuitwerking zal worden gemaakt, resulterend in een visie en een ontwikkelstrategie. Deze gebieden zijn het Middengebied Eindhoven-Helmond, het Nieuwe Woud en de A2-zone. De A2-zone ligt op het grondgebied van de gemeenten Best, Eindhoven, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre. Deze vijf aaneengrenzende gemeenten hebben zich tot taak gesteld de regio als Brainport op de kaart te zetten. De A2-zone is hiervoor uitermate geschikt, omdat:

- in de A2-zone een enorme concentratie Research & Development (R&D) aanwezig is. Deze is van groot belang voor de nationale economie (High Tech Campus, ASML, Philips Medical Systems);
- de A2-zone goed bereikbaar is vanaf de A2, de A58, de A50 en de A67, de luchthaven Eindhoven Airport en het landelijk spoorwegennet;
- in de A2-zone belangrijke groene verbindende zones voorkomen tussen stad en land, waaronder een relatie met Nationaal Landschap het Groene Woud;
- de A2-zone zich bij uitstek leent om Brainport te etaleren aan een breed publiek. In de nieuwe economie speelt beleving en verbeelding een belangrijke rol;
- de A2-zone door de ombouw van de A2 drastisch op de schop genomen wordt. Dat schept kansen voor de transformatie en herstructurering van nieuwe werkgebieden, de aanleg van nieuwe natuur en het realiseren van nieuwe verbindingen tussen stad en land.

Voorliggend plan voor de integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone doet ruimtelijk en functioneel uitspraken over de ontwikkeling van gebieden langs de A2 in de regio Eindhoven. Het plan beantwoordt de vraag hoe in de nabije toekomst met deze gebieden wordt omgegaan. Het is niet alleen een ontwikkelingsplan voor een afgebakend plangebied, maar het stelt de regio ook in staat een Brainport te zijn, door een eigen gezicht aan de beoogde ontwikkelingen te geven. Het ontwikkelingsplan geeft voor de A2-zone het functionele en kwalitatieve beeldkader aan.

Leeswijzer

Dit ontwikkelingsplan voor de integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone is in nauwe samenwerking met de vijf betrokken gemeenten opgesteld in samenwerking met de Provincie Noord-Brabant en het ministerie van Economische Zaken, het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de regionale directie van Rijkswaterstaat. Het plan is opgebouwd uit vijf delen:

Deel I De ontwikkelopgave

De integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone wordt gekoppeld aan de positie en de ontwikkeling van Brainport en het stedelijk netwerk BrabantStad. Vanuit (inter) nationaal en regionaal perspectief wordt het krachtenveld geschetst.

Deel II De uitgangspunten

Voor een samenhangend en kwalitatief goed functionerende A2-zone zijn ruimtelijke en conceptuele uitgangspunten geformuleerd ten behoeve van het opstellen van de visie.

Deel III De visie

De visie schetst de ruimtelijke samenhang en de karakteristiek van de diverse landschapsvelden in de A2-zone. Tevens wordt aandacht besteed aan de gewenste uitstraling van de A2 route als verbindend element.

Deel IV De ontwikkelstrategie

Hier wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de regionale samenwerking in de A2-zone organisatorisch en financieel wordt aangepakt.

Deel V Het uitvoeringsprogramma

De projectenveloppen zijn onderwerp van de regionale samenwerking in de A2-zone. De uitvoeringsprojecten c.q. de projecten en de bijbehorende stakeholders worden in kwalitatieve zin, als ontwerpogave, en in kwantitatieve zin, als globaal programma beschreven.

The background of the entire page is a vibrant red color. Overlaid on this red background is a complex, white circuit board pattern. The pattern consists of numerous interconnected lines, some straight and some curved, representing traces on a printed circuit board. Scattered throughout the pattern are small, white circular dots, which resemble solder points or vias. The overall effect is a dense, technical, and futuristic aesthetic.

Deel I

DE ONTWIKKELOPGAVE

Brainport Zuidoost-Brabant is in de Nota Ruimte aangemerkt als economisch kerngebied en vormt onderdeel van de nationale ruimtelijke hoofdstructuur. Ter versterking van de kracht van de steden en ter verbetering van de internationale concurrentie geeft het rijk prioriteit aan de ontwikkeling van de nationale stedelijke netwerken en van de economische kerngebieden. De regio Eindhoven heeft zich daarom ten doel gesteld de A2-zone te transformeren naar een kwalitatief aansprekende, samenhangende en onderscheidende zone waarlangs de regio zich presenteert als een toptechnologische regio. In dit hoofdstuk is aangegeven binnen welk internationaal krachtenveld de transformatie zich afspeelt en wat de ruimtelijke opgave voor de regio betekent voor werken wonen en recreatie. Bij het schrijven van dit hoofdstuk is dankbaar gebruik gemaakt van de ideeënstudie 'Het geniale landschap, ruimtelijke scenario's voor brainport' die is uitgevoerd door Urban Affairs & VHP in opdracht van het SRE. Deze studie toont de ruimtelijke voorwaarden die nodig zijn om de kenniseconomie in Brainport Zuidoost-Brabant te versterken.

1. (inter)nationaal Kader

Brainport

Zuidoost-Brabant geldt als de meest toonaangevende kennis- en innovatieregio van Nederland en is met de aanduiding Brainport door het kabinet aangewezen als onderdeel van de nationale ruimtelijke hoofdstructuur. De regio hanteert de 'Brainport Navigator 2013' als agenda voor investeringsprogramma's in vier domeinen: people, technology, business en basics. De aanduiding 'nationale ruimtelijke hoofdstructuur' vormt het motief voor de aanwending van rijks gelden, bedoeld om de doelen uit de Nota Ruimte te bereiken, te weten: versterking internationale concurrentiepositie van Nederland; bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland; borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden; borging van de veiligheid. Het formuleren en nastreven van een gemeenschappelijk doel en de bundeling van bestuurlijke- en ambtelijke energie is daarbij van groot belang.

Naast de twee bekende nationale Mainports uit de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening is in de Nota Ruimte de regio Eindhoven/Zuidoost-Brabant aangewezen als Brainport. Nu is een Brainport ruimtelijk en fysiek minder begrensd dan de term Mainport. Schiphol en de Rotterdamse haven functioneren als twee fysieke poorten van onze economie, een brainpo(o)rt is gedifferentieerder van aard. Kenniseconomie is niet zomaar geografisch te lokaliseren, maar is eerder een relationeel concept dat een complex ruimtelijk patroon omvat. Het is ook niet zo dat een geografisch afgebakende kennisregio Zuidoost-Brabant aan te wijzen is. Een brainport gaat verder dan de grenzen van een stad of regio. Dit economische concept is in feite zonder grenzen en heeft een groter bereik dan alleen de regio. Het bereik van Brainport beperkt zich niet alleen tot andere stedelijke regio's in Noord-Brabant (Brabantstad) en de rest van Nederland, ook Europa en de rest van de wereld liggen binnen bereik. Economische en kennisrelaties laten zich moeilijk visualiseren of ruimtelijk vertalen. Deze netwerken, die van wezenlijk belang zijn, zijn niet altijd ruimtelijk zichtbaar. Het meest tastbare bewijs van het bestaan van economische relaties en kennisnetwerken is de fysieke infrastructuur zoals wegen en spoorlijnen. Geografisch gezien is er wel een duidelijk verschil in kennisdichtheid in Nederland. Zuidoost-Brabant vertegenwoordigt onbetwist een van de belangrijkste kennisconcentraties van Nederland. Deze kennisconcentratie sluit andere geografische gebieden niet uit maar kan wel een rol als (gelokaliseerde) voortrekker en vaandeldrager vervullen. Het is een gebied gericht op het doorgeven van kennis uit R&D processen naar andere sectoren in de kenniseconomie. In Zuidoost-Brabant is een uitzonderlijke combinatie te vinden van kennisintensieve bedrijven en hoogwaardige maakindustrie. Mede dankzij de aanwezigheid van Philips en door een veelvoud aan private investeringen is in de vorige eeuw in Eindhoven en omgeving een belangrijk netwerk van onderzoeksinstituten en kennisintensieve bedrijven ontstaan. Belangrijke doorbraken en vernieuwingen in bijvoorbeeld de consumentenelektronica zagen op Eindhovense bodem het licht. Behalve de rijke innovatietraditie is vooral de belofte voor de toekomst belangrijk. De kennisontwikkeling beperkt zich niet alleen tot de laboratoria van Philips en de stad Eindhoven. Helmond heeft inmiddels de sterkst groeiende R&D-economie van Nederland. Het grootste deel van alle private R&D-activiteiten in Nederland vindt in de regio Zuidoost-Brabant plaats. Deze ontwikkelingen

hebben er toe geleid dat Brainport in de ranglijsten tot de top tien van belangrijkste innovatieve regio's van Europa behoort.

BRAINPORT ZO-Brabant

- Innovation Regions
- Micro-electronics and Nanotechnology
- ICT Hardware
- Food
- Lifetech
- Automotive
- Mechatronics

Een blijvend sterke positie op het gebied van Research & Development binnen Europees verband is niet vanzelfsprekend. De internationale concurrentie wordt steeds scherper. Als Zuidoost-Brabant de concurrentie met andere kennisregio's wil overleven, dan zal Brainport economisch gezien, substantieel en op een complete en gedifferentieerde wijze, moeten blijven groeien. Inzet voor Zuidoost-Brabant is om de vooral op R&D geconcentreerde en van technische input afhankelijke werkgelegenheid en productiestructuur te verbreden naar andere sectoren. Een verdere verknoping met het kennisnetwerk van de dienstverlenende en creatieve sector is noodzakelijk. Het bouwen van een complete kennisketen, het geheel van onderzoek, ontwikkeling en marketing, versterkt de concurrentiepositie. Een complete kennisketen heeft intensieve uitwisseling tussen creatieve geesten nodig, te meer omdat de ingenieur die aan het begin van deze keten staat (de technisch onderzoeker, de bèta) op een geheel andere manier creatief is, dan degene die aan het eind van deze keten opereert (de marketeer, de alfa). De concurrerende kennisregio biedt een thuis voor het hele creatieve spectrum.

Het ambitieuze concept Brainport zal nooit een exclusief Eindhovens of Zuidoost-Brabants product zijn. Brainport vormt een geografisch zwaartepunt dat gesteund, versterkt en aangevuld wordt door een complex van nationale en internationale relaties. Het is niet voor niets dat Eindhoven een alliantie heeft gesloten met Leuven en Aken (ELAt), om samen een concurrerende positie te verwerven als nieuwe economische eenheid met drie toonaangevende universiteiten.

Krachtige steden, borging en ontwikkeling van (inter)nationale ruimtelijke waarden en veiligheid

Er zijn echter meer nationale doelen, die in Zuidoost-Brabant neerdalen. Ten behoeve van de borging en ontwikkeling van (inter)nationale natuurwaarden zijn de Ecologische Hoofdstructuur en Natura2000-gebieden begrensd. Voor de ontwikkeling van landschappelijke kwaliteit en van bijzondere, ook internationaal erkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden is het Nationaal Landschap Het Groene Woud aangewezen. Ten behoeve van de bevordering van krachtige steden wordt – naast de bundeling van de verstedelijking – nadrukkelijk ruimte gevraagd voor groene en blauwe functies in en om de stad. De gemeenten Eindhoven en Helmond tellen samen maar liefst 35 ‘Groen in en om de stad’-projecten (GIOS). Borging van de veiligheid speelt in de A2-zone vooral in relatie tot Eindhoven Airport.

Parallel hieraan gelden ook nog provinciale doelen. In het nieuwe bestuursakkoord is opgenomen dat sociale, culturele en ecologische kwaliteit van Brabant belangrijke aanvullingen zijn op de economie.

De verschillende bestuurlijke en sectorale doelstellingen zullen gevolgen hebben voor Zuidoost-Brabant en de A2-zone. De A2-zone is een dynamisch gebied met complexe problemen, die onderling sterk samenhangen, een veelal hoge urgentie kennen en een lange doorlooptijd. De bestuurlijke en sectorale grenzen worden opgeheven met de integrale ontwikkeling van het gebied.

BrabantStad

Investeren in kennisinfrastructuur alléén is niet voldoende. Ook een internationaal aantrekkelijk vestigingsklimaat voor kennisinstellingen en kennisgerelateerde bedrijvigheid is vereist. De regio moet alles in het werk stellen om nieuwe bedrijven én talentvolle werknemers uit de hele wereld aan te trekken. Dit talent kiest niet alleen voor een goede baan, maar ook voor een aantrekkelijke omgeving om in te werken en, al dan niet met hun gezin, in te wonen. In de 'battle for talent' laten veel bedrijven zich bij de keuze van een vestigingsplaats steeds vaker leiden door de woonvoorkeuren van hun (toekomstige) werknemers. Het succes van een kennisregio wordt dus indirect en in toenemende mate bepaald door de 'quality of life' vooral ook buiten werktijd. Wil Brainport slagen, dan zal fors in kennisinfrastructuur en in aantrekkelijke woon- en werkomgeving geïnvesteerd moeten worden. Die aantrekkelijke omgeving houdt niet op bij de grenzen van Zuidoost-Brabant. De moderne kenniswerker is erg mobiel en heeft een grote actieradius. Onder andere dit besef heeft ertoe geleid dat de vijf

grote Brabantse steden intensief samenwerken om een compleet aanbod aan topvoorzieningen en toplocaties te bieden. Hierbij staat een duurzame economische, ruimtelijke, sociale en culturele groei centraal. Met de Netwerkanalyse Brabantstad en het daarop gebaseerde historische akkoord over het Bereikbaarheidsprogramma Zuidoostvleugel Brabantstad is ook de mobiliteitsagenda voor Brainport uitgewerkt.

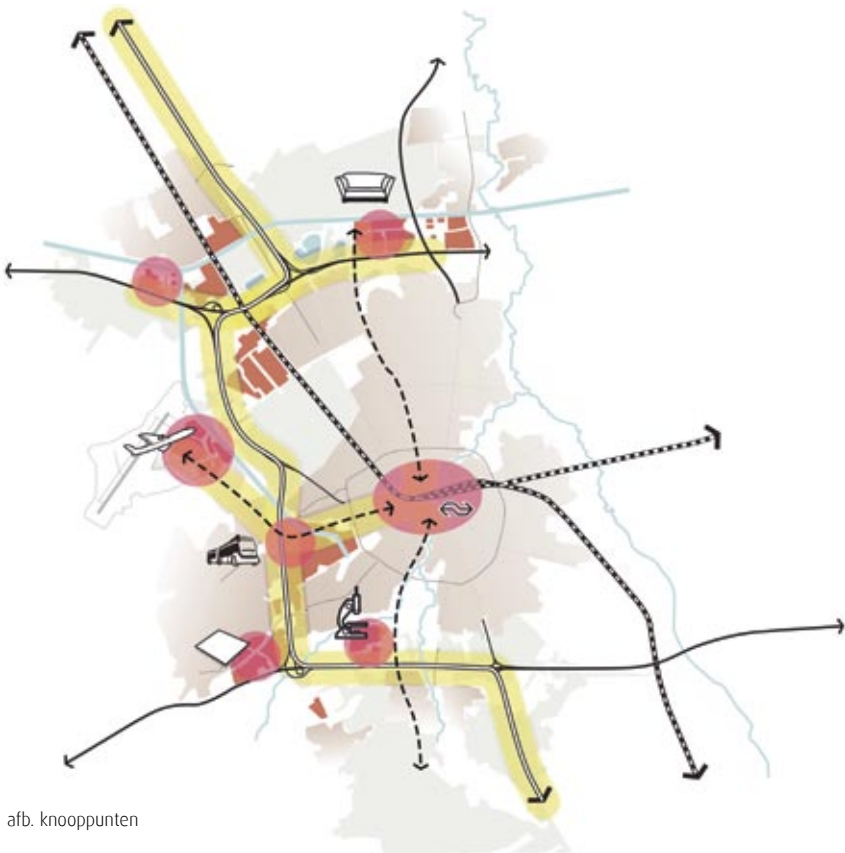
Het stedelijk netwerk BrabantStad vormt een uitstekende aanvullende ‘eerste ring’ van steden die andersoortige sferen en voorzieningen bieden waarop de Brainport kan leunen. Kenmerkend voor de Brabantse steden is dat ze wezenlijk van elkaar verschillen. Kwaliteiten die in het stedelijk gebied van Eindhoven-Helmond niet worden aangetroffen zijn vaak aanwezig in een andere stad en omgekeerd. Aangezien de steden op korte afstand van elkaar liggen, bepalen ze in feite samen de ‘quality of life’ van iedere stad afzonderlijk. Voor de ruimtelijk niet begrensde Brainport is het van eminent belang om te steunen op een dergelijk veelzijdig aanbod van verschillende kwaliteiten.

Tot een tweede ring rond Brainport behoren de grotere stedelijke netwerken zoals de Randstad, de Vlaamse Ruit en het Ruhrgebied, waarin aantrekkelijke steden als Amsterdam, Antwerpen en Düsseldorf liggen. Grote landschappen zoals de Belgische Ardennen en de Duitse Eiffel liggen eveneens binnen deze contour. Complementaire voorzieningen en functies of aanverwante economische activiteiten met Brainport zijn bij dergelijke grootschalige gebieden uitermate groot. Gezien vanuit een buitenlands perspectief bevinden de eerste en tweede ring zich op een minimale reisafstand van Zuidoost-Brabant. Ze vullen de ‘quality of life’ in Brainport aan met voorzieningen en kwaliteiten die in het kerngebied zelf niet aanwezig zijn. De steden en het landschap van Zuidoost-Brabant hoeven zich daarom niet te meten met deze contouren omdat ze als satellieten eenvoudigweg al deel uit maken van Brainport. Sterker nog, het is zelfs onverstandig en een verspilling van energie om deze krachtmeting aan te gaan.

De regio Zuidoost-Brabant

De A2 doorsnijdt de toptechnologische regio Zuidoost-Nederland, respectievelijk Brainport Eindhoven. Deze snelweg kan, wanneer de verbreding van de A2 rond Eindhoven en de voorgenomen verbreding van de A2 tussen Den Bosch en Eindhoven is doorgevoerd, dé ruimtelijke drager van Brainport worden.

BrabantStad heeft de A2-zone (inclusief Eindhoven Airport) bij Eindhoven aangemerkt als één van de belangrijkste economische toplocaties binnen het stedelijke netwerk BrabantStad. In feite gaat het om een samenstel van twee corridors die elkaar bij Trade Forum kruisen, boven de A2: de Westcorridor (eerste generatie sleutelproject) en de A2-zone.

afb. knooppunten

Het creëren van een internationaal concurrerend vestigingsmilieu voor bedrijven was vanaf 1992 dé aanleiding voor het ontwikkelen van de Westcorridor. Deze stedelijke corridor verbindt internationale infrastructurele knooppunten (Eindhoven Airport, snelweg A58/A2/A67 en spoor, Eindhoven CS) door middel van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) en het onderliggende wegennet. De corridor voorziet in optimaal ontsloten vestigingslocaties voor bedrijven. De unieke combinatie van verschillende vervoersfaciliteiten maakt de hele zone alleen al in dat opzicht internationaal wervend. Bij de ontwikkeling van de deelgebieden hiervan wordt hoog ingezet op kwaliteit. Met het ontwikkelen van de A2-zone wordt daar een dimensie aan toegevoegd. De belangrijkste uitdaging zal hier zijn een vervolg te geven aan de succesvolle, internationaal aansprekende High Tech Campus Eindhoven, door nieuwe bedrijfsconcentraties tot ontwikkeling te brengen met een profiel passend bij Brainport. Concentraties en ontwikkelingen die gedragen worden door ondernemingen en initiatieven die de kernkwaliteiten van de Brainport vertegenwoordigen al of niet in combinatie met nieuwe, gelieerde kennisinstellingen. Wellicht vinden ook aanverwante en meer publieksgerichte commerciële voorzieningen daarin een plaats. De A2-kennisas en de Westcorridor versterken elkaar zodat een zeer gedifferentieerd aanbod van optimaal ontsloten bedrijfslocaties kan ontstaan.

Samen zorgen ze voor een aansprekend internationaal vestigingsmilieu. Gegeven de complexiteit mede in verband met de verschillende doelstellingen die neerdalen in het gebied, is voor de A2-zone een integrale gebiedsontwikkeling gestart door de gemeenten, het SRE, de provincie en de ministeries van VROM, EZ en V en W. Parallel aan het opstellen van een gezamenlijke ontwikkelingsvisie is op hoofdlijnen gekeken naar mogelijkheden voor gunstige kosten-baten verhoudingen. Dientengevolge wordt het project genomineerd als een 'derde generatie' nationaal sleutelproject.

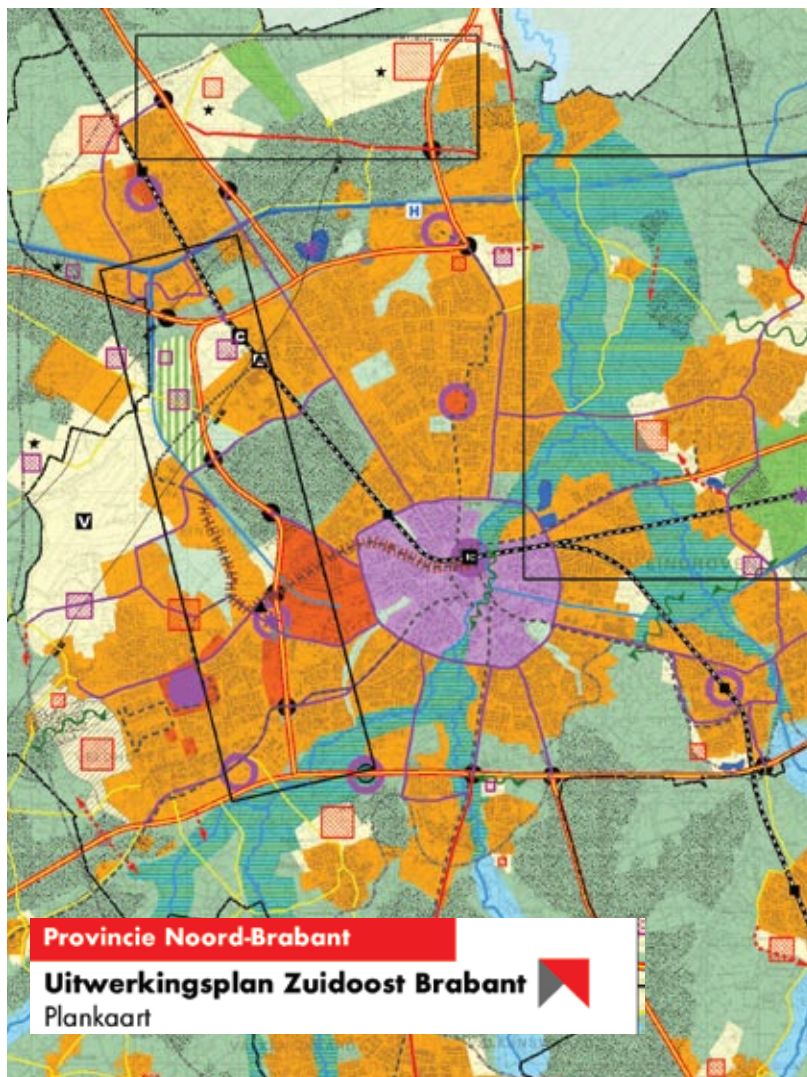
De A2-zone is het eerste grootschalige project in Zuidoost-Brabant waarin de ruimtelijke randvoorwaarden voor Brainport in samenhang met de andere opgaven worden uitgewerkt in een integrale gebiedsontwikkeling. Het project is opgenomen op de lijst 'Werk in uitvoering' door de programmagroep Brainport Zuidoost-Brabant/Noord Limburg onder politieke verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische Zaken.

2. De ontwikkelopgave

De A2-zone zal als strategisch gelegen ontwikkelgebied een enorme transformatie doormaken. Het doel van de transformatie is om in de A2-zone een zeer aantrekkelijk vestigingsmilieu te creëren voor (inter)nationale topbedrijven. Het imago en de uitstraling van Brainport wordt in deze zone zichtbaar voor de buitenwereld. Dit zal de regionale en nationale economie positief beïnvloeden.

Om de ruimtelijke kwaliteit in de A2-zone voor langere tijd te waarborgen, is een ruimtelijk-functionele visie en ontwikkelstrategie vereist. De gevolgen van economische, ecologische, functionele en ruimtelijke veranderingen op de lange termijn staan daarbij centraal. Doelstelling is te komen tot een samenhangend, goed functionerend geheel met een eigen vanzelfsprekende identiteit. Een zorgvuldige inrichting van het stedelijke- en natuurlijke landschap is daarbij onmisbaar. Het vervolmaken van de groene mal om Eindhoven en het leggen van groene, recreatieve en ecologische verbindingen van en naar de stad vormt een belangrijk onderdeel van de opgave. Het creëren van complete en evenwichtige woon- en leefomgevingen met een architectuur passend bij de functies en locaties ligt in het verlengde hiervan. De ambitie is de A2-zone te transformeren tot een kwalitatief aansprekende, samenhangende en onderscheidende zone waarlangs de regio zich presenteert als toptechnologische regio. Dit is een stedenbouwkundige en landschappelijke opgave die moet worden aangevuld met de juiste branding.

Het Regionaal Structuurplan regio Eindhoven, Provinciaal uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant schetst de globale ruimtelijke opgave voor de A2-zone. Deze opgave is indicatief.

(Bron: Regionaal Structuurplan Regio Eindhoven, Provinciaal uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant, 2005)

Indicatie ruimtelijke opgave A2-zone	
BeA2 ecologische verbingszone (beekdal en kanaal) nieuw bedrijventerrein in het groen extra op- en afrit A2 nieuwe HOV-as Eindhoven Airport - nieuw station Acht	30 hectare 80 hectare
Goederen Distributie Centrum Acht bedrijventerrein station Acht	50 hectare
De Hurk revitalisering bedrijventerrein totale oppervlakte beslaat ruim 200 hectare	10 hectare
De Run revitalisering bedrijventerrein totale oppervlakte beslaat ruim 150 hectare	10 hectare
Ekkersrijt revitalisering bedrijventerrein nieuw bedrijventerrein aansluiting Bose-A58 / A50	10 hectare 10 hectare
i-Park nieuw stedelijk knooppunt leisure in combinatie met HOV extra op- en afrit A2	6 hectare
Flight Forum nieuw bedrijventerrein, bebouwbaar oppervlak beslaat 175.000 m2 + kantoren met een bruto vloeroppervlak van 100.000m2	27,5 hectare
High Tech Campus nieuw bedrijventerrein totale oppervlakte beslaat ruim 100 hectare	10 hectare
Ekenrooi-noord nieuw bedrijventerrein	10 hectare
De Hogt + Broek (Dommeldal) ecologische verbingszone (beekdal)	20 hectare
Medical Systems / Heide West wellicht als nieuw bedrijventerrein	45 hectare

(Bron: Regionaal Structuurplan Regio Eindhoven, Provinciaal uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant, 2005)

Afbakening A2-zone

De A2-zone maakt onderdeel uit van Brainport Eindhoven. De voor deze opgave afgebakende A2-zone behoort tot het grondgebied de gemeenten Best, Eindhoven, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre.

Deel II

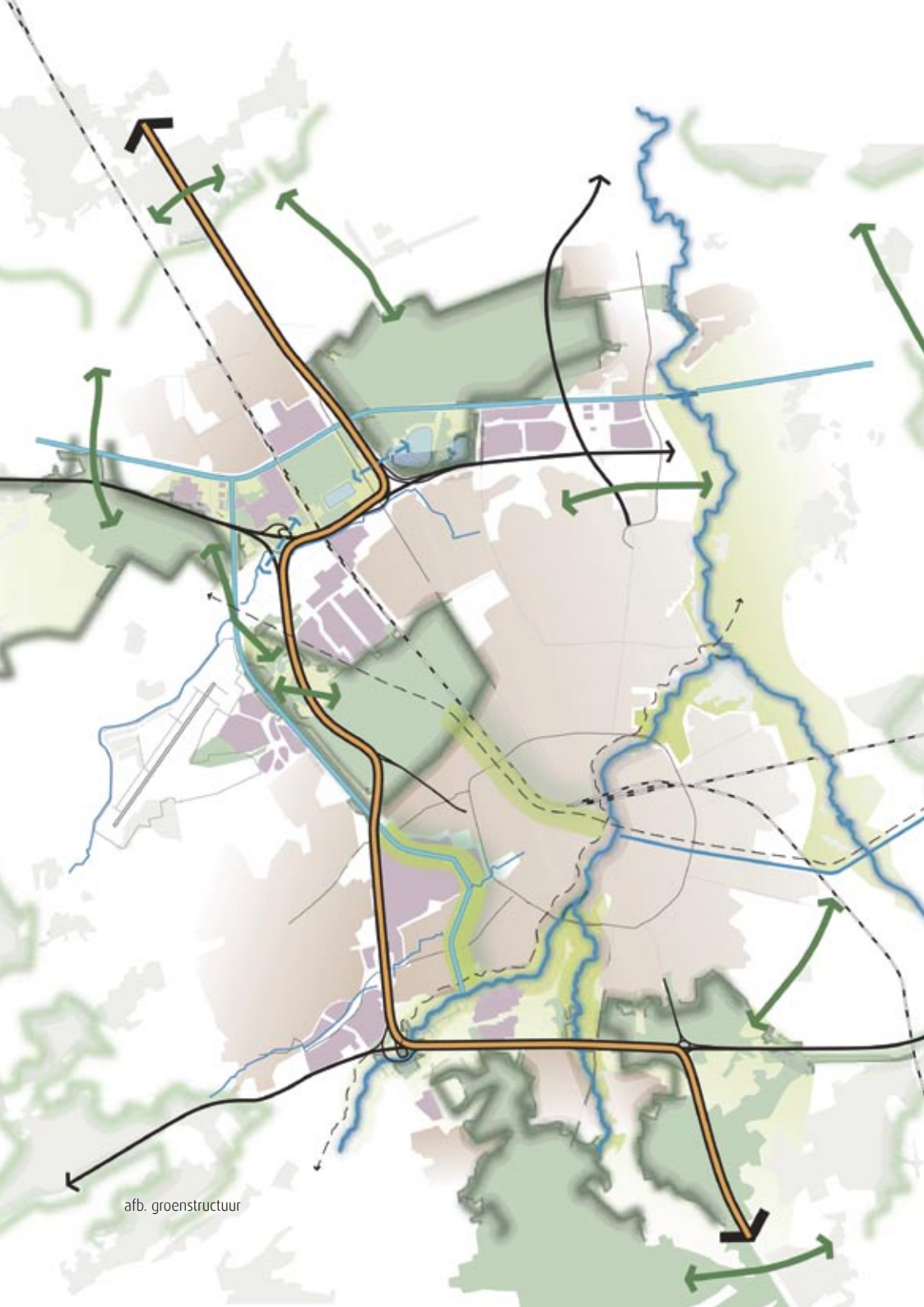
UITGANGSPUNTEN

In de visie op de A2-zone is de bijdrage aan de versterking van het (inter-) nationaal vestigingsklimaat van Brainport aan de orde en op welke wijze deze zone als etalage van Brainport kan functioneren. De bestaande landschappelijke en ruimtelijke condities binnen de A2-zone zijn daarbij voorwaardenscheppend. Zij bieden een kader waarbinnen de ontwikkelingen kunnen worden geacommodeerd en worden vormgegeven.

Daarnaast moet de identiteit van Brainport voor de buitenwereld zichtbaar worden. Om tot een succesvolle visie op de A2-zone te komen, is het daarom van belang te bepalen wat de identiteit van Brainport Eindhoven is. Wat zijn de onderscheidende kwaliteiten van het vestigingsmilieu van de regio en op welke manier is de identiteit van Brainport te verbeelden?

Bij het opstellen van de visie zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het versterken van de ruimtelijke kwaliteit als drager voor de ontwikkeling
- het creëren van een internationaal vestigingsklimaat
- de gebiedseigen identiteit van Brainport gebruiken als onderscheidende kwaliteit
- de A2 inzetten als etalage op Brainport

afb. groenstructuur

3. Versterken ruimtelijke samenhang en kwaliteit

Occupatie

Eindhoven en de omringende dorpen vormen één stedelijk gebied. De agglomeratie is in feite één grote gefragmenteerde stad met 'groene vingers'. De dorpen en Eindhoven zijn naar elkaar toegegroeid. Dit is goed te zien bij de Poot van Metz waar Eindhoven en Veldhoven aan elkaar zijn gegroeid. Hier zijn grote bedrijventerreinen ontwikkeld, met de rug naar de snelweg toe. De A2 vormt een barrière tussen de dorpen en de stad. De ambitie is om de scheidende werking van de A2 op te heffen. De snelweg wordt een verbindende schakel en integraal onderdeel van de grote stad.

Groen

De regio Eindhoven heeft een uitgesproken groene structuur welke wordt gevormd door een tweetal onderscheidende groenstructuren: de bosgebieden met heide en vennen enerzijds en de beekdalen anderzijds. Dit zijn karakteristieke, typerende kwaliteiten van de regio. Zij zorgen tezamen voor een groen, ontspannen en sereen leefklimaat. De bossen vormen een groene omarming van de stad en zorgen voor een groene poort die ruimtelijk beleefd wordt als entree van de regio. De beekdalen van de Dommel en Ekkersrijt zijn daarin een 'groenblauwe ader'. De bossen en beekdalen maken onderdeel uit van de netto Ecologische Hoofdstructuur (EHS) zoals opgenomen in de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening. Het koppelen van de Ecologische Hoofdstructuur rond Eindhoven waardoor er een aangesloten groende mal om de stad heen, met groene vingers tot in het hart van de stad ontstaat, is onderdeel van de opgave. Ontsnipperingsmaatregelen in relatie tot snelwegen en kanalen spelen hierbij een belangrijke rol.

Aan de noordzijde van de A2/zone, gelegen tussen Best en Son en Breugel, bevindt zich het natuurgebied Nieuwe Heide. Nieuwe Heide ligt aan de rand van Nationaal Landschap het Groene Woud, een belangrijke groenstructuur in de driehoek tussen de steden Eindhoven, Tilburg en Den Bosch. Hier zal een verdere versterking van natuur en recreatie plaatsvinden. De plannen voor De Vleut geven een nadere invulling daarvan. Nieuwe Heide en het Groene Woud zijn reeds met elkaar verbonden door middel van een ecoduct over de A50.

In het zuiden zorgen op Eindhovens grondgebied het beekdal van De Dommel (EHS), De Gennepark en landgoed Eikenburg voor een groene lob in de stad. Deze lob sluit in het zuidoosten aan op de Grote Heide (EHS), Strabrechtsche Heide (EHS) en het Leenderbos (EHS). Deze grote aaneengesloten bos- en heidegebieden vormen een regionale natuur- en landschapseenheid. Op de A2 ten zuiden van knooppunt Leenderheide worden een aantal ontsnipperingsmaatregelen genomen.

Aan de zuidzijde van de A67, ten hoogte van Veldhoven, is een overwegend agrarisch gebied gelegen met plassen als 't Witven en de Kempische Plassen. De groen, recreatieve hechting van dit gebied aan het stedelijk gebied van Veldhoven is onderdeel van de opgave.

Midden in de A2-Zone wordt de stedelijke groenstructuur gevormd door landgoed De Wielwaal (EHS), Meerbos en BeA2. Deze gebieden grenzen in het westen aan de natuurgebieden Oirschotsche Heide (EHS), Aarlesche Heide (EHS) en aan het Nationaal Landschap het Groene Woud. Het fysiek verbinden van Landgoed De Wielewaal (EHS) aan Nationaal Landschap het Groene Woud wordt beschouwd als een zeer belangrijke opgave. Hierbij zal de kruising met de A2, de A58, het Beatrixkanaal en het Wilhelminakanaal robuust vormgegeven moeten worden.

Water

Het natuurlijk watersysteem wordt gevormd door de beken, beekdalen en kanalen. Het waterschap tracht de beken geleidelijk hun natuurlijke loop terug te geven.

In het noordelijk deel van de A2-zone loopt de beek Ekkersrijt en het Beatrixkanaal.

De beek wordt omgebouwd tot onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur door de Ekkersrijt als een kralensnoer in te richten. Het kanaal en haar oevers wordt eveneens omgebouwd tot onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Aan de zuidkant van de A2-zone lopen drie beekdalen opvallend zichtbaar door het landschap. De beekdalen vormen een ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit die medebepalend zijn voor het leefklimaat en de leefomgeving van Brainport. De Gender, de Dommel en de Tongelreep passeren de A2. Met name de Dommel, die de knoop De Hogt kruist, zal na de herinrichting tot onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur zichtbaar zijn vanaf de A2 (fly-over). Daartoe wordt knooppunt De Hogt op poten getild en zullen eventueel zichtbeperkende maatregelen langs de A2 achterwege moeten blijven.

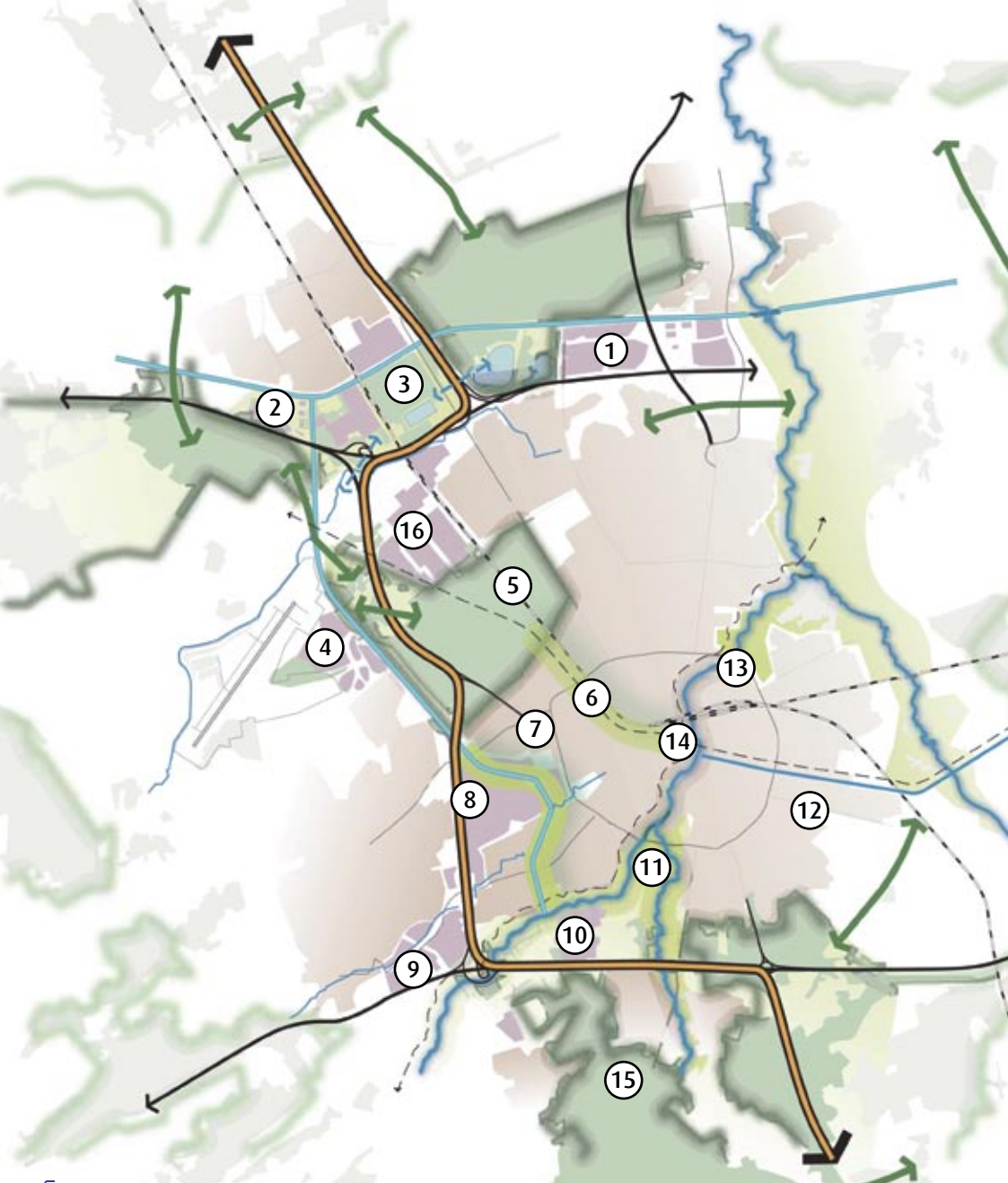
4. Creëren van een internationaal vestigingsklimaat

De VROM-raad stelt vast dat kenniswerkers schaars zijn. Zij kunnen kiezen tussen vele werkgevers en vestigingsplaatsen. Het vermoeden van de raad is dat de uiteindelijke keuze van deze specialisten in toenemende mate gebaseerd zal zijn op de kwaliteiten van het lokale leefmilieu. Omdat de Brabantse en andere Nederlandse steden relatief klein zijn ten opzichte van andere Europese steden, zal voor de beoordeling van de compleetheid en kwaliteit van dit 'daily urban system' nadrukkelijk ook worden gekeken naar Brabantstad als 'eerste ring' en voor niet-dagelijkse voorzieningen zelf naar de tweede ring (zie deel 1.1). Verschillende aspecten zijn daarbij van belang, waarbij men zich moet realiseren dat een regio zich kan onderscheiden door het aanbieden van absolute topmilieus:

1. De aanwezigheid van een grote verscheidenheid aan goederen en diensten.

Eindhoven en de naburige dorpen kennen een grote verscheidenheid aan goederen en diensten die niet via internet verkrijgbaar zijn. In Eindhoven en omgeving zijn relatief veel theaters, restaurants, bioscopen, horeca en sportvoorzieningen aanwezig. In de A2-zone liggen ondermeer Aquabest en diverse golfbanen. Deze voorzieningen zullen beter zichtbaar en bereikbaar worden gemaakt.

afb. toplocaties

Uitgangspunten

1. Meubelboulevard Ekkersrijt	6. Strijp S	13. TU/e
2. Philips Medical systems	7. Evoluon	14. Design Academy / PSV /
3. Villapark Koekoeksbos	8. VDL	Parktheater / Muziektheater
4. Eindhoven Airport	9. ASML	/ Effenaar / Van Abbe /
5. Landgoed Wielewaal	10. High Tech Campus	Vestedatoren
Internationale School	11. Nationaal Zwemcentrum	15. Villapark Lisseven
PSV	12. DAF	16. FEI Company

2. *Het bieden van bijzondere stedelijke, esthetische waarden (zoals architectuur en imago) en fysieke omstandigheden zoals de nabijheid van natuur.*

Eindhoven wordt vooralsnog niet gezien als mooie stad. Het groen in en om de stad valt daarentegen wel op. Hoewel niet arcadisch, is het groene landschap altijd aanwezig en op zeer korte afstand gelegen. Ruim wonen en werken in een groene omgeving op zeer korte afstand van stedelijke voorzieningen bepaalt de aantrekkelijkheid van de stad en de regio. Ook de A2-zone wordt gekenmerkt door grote groene gebieden en ‘campusachtige’ omgevingen. De A2 laat echter ook een beeld zien van magere architectuur en bedrijven die met de rug naar de snelweg staan. Het toevoegen van kwaliteit aan de openbare ruimte en architectuur in de A2-zone is inzet van de ontwikkeling.

3. *Goede openbare en culturele voorzieningen.*

Eindhoven is een aangename (provincie)stad, zonder de grote sociale problemen zoals bijvoorbeeld de Randstad-metropool wel heeft. Daarnaast zijn veel goede openbare voorzieningen aanwezig zoals scholen ziekenhuizen en een universiteit. De reeds aanwezige internationale school is belangrijk om kenniswerkers te binden. De A2-zone herbergt enkele grote openbare voorzieningen, zoals het Máxima Medisch Centrum en Congrescentrum Koningshof. De uitdaging is om in aanvulling op deze voorzieningen langs de A2 openbare ruimte(n) te realiseren waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten. Bij nieuwe initiatieven moet overigens rekening worden gehouden met veiligheidsaspecten en milieurisico's die verbonden zijn met snelweglocaties en Eindhoven Airport. Eindhoven heeft een veelomvattend en breed cultureel aanbod. Alle disciplines zijn vertegenwoordigd; het Van Abbemuseum, De Witte Dame, het Parktheater, de Effenaar (poppodium), het Muziekcentrum Frits Philips en de Design Academy. Daarbij is de ontwikkeling van het hoogstedelijke Strijp 5 voor de regio erg belangrijk. Zo wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een aantrekkelijk cultureel klimaat van de stad.

4. Een uitstekende multimodale bereikbaarheid is voor een internationaal vestigingsklimaat een eerste voorwaarde.

De A2-zone ligt op het knooppunt van doorgaande (inter)nationale autosnelwegen, spoorwegen en kanalen. Bovendien ligt Eindhoven Airport op een steenworp afstand. De regio heeft een Europese 'klasse A' snelwegverbinding met Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Bosch, Maastricht, Luik, Straatsburg, Genève, Genua en Palermo (E35/E25 noord-zuid) en met Antwerpen, Venlo, Duisburg, Dortmund, Hannover en Berlijn (E34/E30 west-oost). Deze Europese snelwegen komen samen op de A2 tangent om Eindhoven. De omgebouwde A2 met 4x2 rijstroken vormt de ideale drager voor de voorgestane ruimtelijke ontwikkeling. Het doorgaande verkeer wordt afgewikkeld op de twee hoog gelegen hoofdrijbanen. De bedrijven aan de A2 krijgen een 'adres aan de snelweg' en zijn gemakkelijk te bereiken via de lager gelegen regionale banen. De doorstroming op de gehele A2 is tot 2020 gegarandeerd (Netwerkanalyse BrabantStad). De knelpunten liggen op het onderliggende wegennet (stadsentrees en stedelijke ring). Voor de ontwikkeling van enkele (nieuwe) locaties aan de A2 en de A67 is een extra aansluiting op de regionale banen noodzakelijk bij GDC Acht/BeA2 en ASML/Veldhoven-West.

De regio wordt ontsloten door hoogfrequente spoorwegverbindingen op landelijke en regionale schaal. Eindhoven heeft een directe intercity verbinding met Amsterdam (Schiphol) en een groot aantal andere steden in het zuiden, midden en westen van het land waaronder Maastricht, Venlo, Den Bosch, Utrecht, Tilburg, Breda, Rotterdam en Den Haag. Internationale verbindingen zijn van strategisch belang voor de ontwikkeling van Brainport. Hiertoe zoekt Eindhoven, naast aansluiting op de HSL via Breda, een vergelijkbare verbinding (HST-connect) met het Duitse hogesnelheidsnetwerk. Op stedelijke en regionale schaal wordt ingezet op uitbreiding van het HOV-netwerk. De A2 wordt op vijf plaatsen gekruist door het HOV en op één plaats door het spoor. Op deze plekken ontstaan multi-modale toplocaties. In de stad

Ekkersrijt

Acht

Airport

Strijp

i-Park

CS

ASML

HTC

- Transferium
- Station

afb. OV netwerk

zijn de HOV-verbindingen van de economische toplocaties naar het Centraal Station de dragers van het openbaar vervoer, voorzien van een hoog comfort, hoge frequentie en een eigen identiteit. In het algemeen kan de infrastructuur helpen om de ruimtelijke ontwikkelingen te sturen. Een voorbeeld daarvan in Eindhoven is de ontwikkeling van de Westcorridor tussen Eindhoven CS en het nieuwe stedelijke knooppunt Eindhoven Airport.

Nieuwe transferpunten beginnen zich al af te tekenen op de High Tech Campus en meubelboulevard Ekkersrijt. De op- en afrit Veldhoven nabij de Meerenaakweg is dé locatie waar HOV, snelweg en de intensieve stedelijke ontwikkelingen van de Westcorridor bij elkaar komen. Een echt stedelijk knooppunt.

De actieradius per fiets is gewoonlijk beperkt tot afstanden van maximaal 7,5 kilometer. De economische toplocaties zijn per fiets goed bereikbaar. De toplocaties zijn allen goed ontsloten door het regionale sternet, een stelsel van vrij liggende, brede fietspaden. Ook op de grote toplocaties zelf, zoals de High Tech Campus en Ekkersrijt, zijn vrij liggende fietspaden aangelegd. Eindhoven Airport ligt aan de westrand van de A2-zone, op 1500 meter van de aansluiting op de A2. Vanaf het vliegveld is de gehele A2-zone via de regionale banen binnen tien minuten te bereiken. Dagelijkse vluchten verbinden Eindhoven met Parijs, Marseille, Londen, Barcelona, Madrid, Rome, Milaan, Pisa en Dublin. Het aantal bestemmingen groeit. De zichtbaarheid en uitstraling van de luchthaven met de bijbehorende bedrijvigheid maakt dat de snelwegzone een meer internationale allure en dynamiek krijgt. Eindhoven Airport groeit uit tot een regionale luchthaven van internationale betekenis. Eén en ander is van belang voor de verdere ontwikkeling van Brainport.

Over water wordt Eindhoven ontsloten door twee kanalen. Het goederenvervoer concentreert zich aan de noordrand van de A2-zone op het Wilhelminakanaal, dat Geertruidenberg (Amer), Tilburg en Eindhoven met elkaar verbindt. Dit kanaal staat eveneens in verbinding met de Zuid-Willemsvaart, de bypass van de Maas, tussen Maastricht en Den Bosch. Het Beatrixkanaal is een op te waarderen zijkanaal van het Wilhelminakanaal dat bedrijventerrein De Hurk ontsluit. Op de kruising van de A2 en het Beatrixkanaal ligt een kleine jachthaven en werf. Deze plek, centraal in het stedelijke gebied, heeft duidelijk recreatieve mogelijkheden.

Een duurzaam ruimtelijk raamwerk als basis voor een flexibele ontwikkeling is voor de A2-zone als internationale vestigingsplaats essentieel. Daarnaast gaat het ook om uitstraling en imago. Economisch gezien zal de regio zich sterker moeten positioneren binnen een zeer uitgebreide markt waarin vergelijkbare locaties en alternatieve bestemmingen worden geboden. De opgave voor de A2-zone is een overtuigend Brainport gerelateerd imago te creëren waarin een krachtige symbolische boodschap besloten ligt die de economische meerwaarde van de regio onmiddellijk begrijpelijk maakt.

Het opbouwen van een imago vanuit de bestaande identiteit heeft daarbij veruit de voorkeur zodat een dergelijk imago geloofwaardig is, draagvlak krijgt en een hogere toekomstwaarde heeft. Hoe beter de regio er in slaagt de unieke belevingswaarde te cultiveren, des te groter is de kans dat men die regio ook in de toekomst zal herkennen en waarderen. Dit vormt de reden en het motief om dichtbij het oorspronkelijke karakter van regio en stad te blijven en deze verder vorm te geven.

5. De identiteit van Brainport

Kennis & Innovatie

De regio Zuidoost-Brabant als Brainport ontleent deze benaming hoofdzakelijk aan de aanwezigheid van toptechnologie en innovatie die in de slipstream van Philips in de regio tot stand is gebracht. Eindhoven afficheert zich als 'Leading in technology', maar is in de ogen van haar eigen bevolking allereerst de Lichtstad. Ook bedrijven in de automotive, mechatronica, ICT en life-tech (medische apparaten, biotechnologie, life science) zijn beeldbepalend. In Brainport gaat het om massa en is het voltooiën van de keten van deelprocessen, van fundamentele research tot en met de ontwikkeling en productie, belangrijk. De kennisintensieve maakindustrie vormt een belangrijk fundament binnen deze keten. Daarnaast is de creatieve industrie goed vertegenwoordigd. Op het gebied van kunst en design zijn tal van onderwijsinstellingen, musea en podia te vinden. Gelet op de grote concentratie technologisch geavanceerde, innovatieve, bedrijven in de regio is het niet verwonderlijk dat van de regionale beroepsbevolking veel mensen behoren tot de creatieve klasse. Het gaat niet alleen om de bèta georiënteerde creatieve bevolking, maar ook om de bohémiens, ofwel schrijvers, ontwerpers, vormgevers, interieurarchitecten, componisten, musici, regisseurs, acteurs en kunstenaars. Deze laatste relatief kleine groep drukt wel een stempel op de regio.

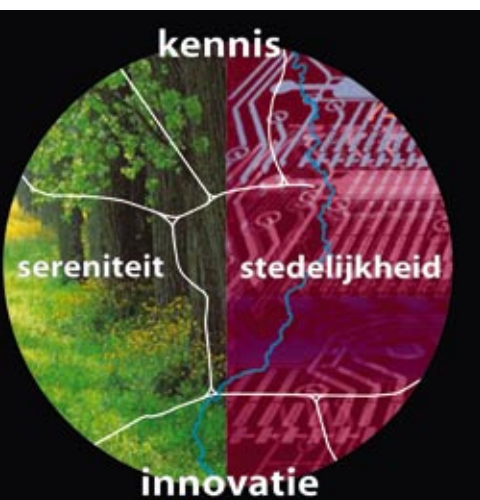

Sereniteit & Stedelijkheid

De regio kenmerkt zich door een uitgebalanceerde vervlechting van stad en land. Voor Brainport geldt dat de kwaliteiten van de natuurlijke woonomgeving zeer sterk zijn. Eindhoven is de derde groene stad van Nederland. Brede goed onderhouden groenstroken langs doorgaande wegen en grote stadsparken bepalen het beeld en de kwaliteit van de stad. De TU/e campus, centraal in de stad, en de High Tech Campus ondersteunen dit beeld. De natuur is steeds voelbaar en op korte afstand aanwezig. De natuur dringt zelfs door tot in het centrum van de stad. Een centrum dat de komende jaren een meer hoogstedelijke uitstraling zal krijgen door de ontwikkeling

van het Stationsdistrict en Strijp S. Bovendien kent de regio Eindhoven een zeer sterke groenstructuur. De stad wordt van verschillende kanten omsloten door heide- en bosgebieden. Belangrijke dragers in het landschap zijn de beekdalen van de Dommel, Gender, Tongelreep en Ekkersrijt.

De identiteit van Brainport bestaat uit de bouwstenen 'Kennis & Innovatie' en 'Sereniteit & Stedelijkheid'. Om de identiteit tastbaar en zichtbaar te maken voor de buitenwereld zijn vijf belevingsthema's benoemd. Voor deze belevingsthema's is beschreven welke architectuur van toepassing is en welk landschap daarbij past. Het schetst een beeldkwaliteit die past bij Brainport in Zuidoost-Brabant. Deze beeldkwaliteit zal worden toegepast in de visie op de A2-zone. De belevingsthema's zijn: Innovatie & Licht ('het DNA van de regio'), High tech, Schoon & Sereen, Groen & Duurzaam en Creativiteit & Design.

Innovatie & Licht

Innovatieve oplossingen voor bouwkundige problemen en innovatief gebruik van bouwmaterialen als input en inspiratie voor het ontwerp. Er is geen generieke architectuur die past bij innovatie. Innovatie is een voortdurend proces, waarbij de hedendaagse nieuwigheid al binnen enkele jaren gewoon is. Er bestaat echter wel een symbool voor innovatie: de gloeilamp. Het licht zit in het DNA van de stad. Licht wordt toegepast in de architectuur, in alle vormen en stijlen. Het lichtplan van de gemeente Eindhoven

laat zien dat lichtkunst op talloze objecten en gebouwen in de stad kan worden toegepast. Licht als bindend element en identiteitsdrager van de stad en mogelijk ook van de A2-zone.

Hightech

Hightech-architectuur refereert aan machine-esthetiek en heeft een hoge industriële uitstraling. In de futuristische wereld van de sciencefiction, is technologie een middel om een gebouw structuur en karakter te geven. Moderne bouwtechnieken maken meer organische en futuristische expressie mogelijk. De functionaliteit staat niet zonder meer centraal, maar het sculpturale, de betekenis en de expressie of emotie. Voorbeelden in Eindhoven zijn het Evoluon, het Philipsstadion en de Waterbollen. In de A2-zone ontbreken dergelijke aansprekende bouwwerken.

Schoon & Sereen

Deze vorm van architectuur refereert aan een steriele en schone wereld, veilig en afgeschermd van de buitenwereld. Een introverte, rustige, gecultiveerde wereld wordt opgeroepen die helder, klaar en onbewogen is. Laboratoria zijn exemplarisch voor deze architectuur en de kleur wit past daar goed bij. Relatief lage gebouwen die het best tot uiting komen in een serene parkachtige omgeving van geschoren gras, waterpartijen en bomen. Goede voorbeelden zijn reeds in de A2-zone aanwezig zoals de ASML laboratoria en het waterwinstation van Brabantwater in het Meerbos. Het BeA2 terrein biedt veel mogelijkheden op dit gebied.

Groen & Duurzaam

Respect voor de buitenwereld, het ruige landschap en de natuur passen ook bij Brainport. Hier is geen plaats voor (zichtbare) vervuiling. Natuur en landschap zijn om van te genieten en moeten zo min mogelijk verstoord worden. Gebouwen gaan op in het landschap en zijn gemaakt van natuurlijke materialen. Duurzame vormen van energie horen daarbij. Voorbeelden in de regio zijn de bouwwerken op het Historisch Openlucht Museum Eindhoven en de landschappelijke inpassing van bedrijvenpark Diepenvoorde in de A2-zone.

Creativiteit & Design

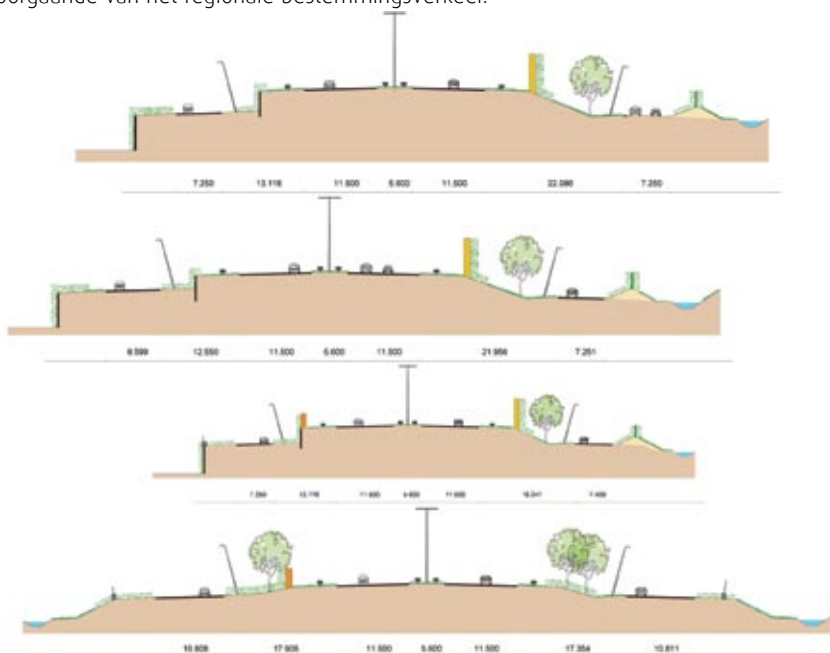
De aanwezigheid van een toonaangevende 'creative class' is vooral voelbaar in het stedelijke klimaat. Hun uitingen zijn vernieuwend, onvoorspelbaar, soms provocerend maar altijd verrassend. Goed voorbeeld van de integratie van kunst en architectuur is het 'Son o house' op Ekkersrijt in de periferie van de A2-zone.

6. De A2 als etalage van Brainport

De A2-zone is onderhevig aan veranderingen. De ombouw van de A2 biedt kansen na te denken over de transformatie van de aanliggende gebieden. De A2-zone is de etalage van Brainport. Over een lengte van vele kilometers kan het hele scala van de brainportwereld daar een plek krijgen. Niet willekeurig maar door aansluiting te zoeken bij de bestaande kwaliteiten van grote gebiedseenheden. Die kwaliteiten liggen in het landschap of worden ontleend aan de bestaande bebouwing en bijbehorende functies.

De verbreding van de A2

Op de Randweg Eindhoven treedt regelmatig congestie op. Om deze problemen aan te pakken wordt de Randweg Eindhoven (A2) omgebouwd tot 4 x 2 rijstroken. De plannen zijn gedetailleerd opgenomen in het Tracébesluit A2/A67 Randweg Eindhoven dat op 15 januari 2003 is vastgesteld. De werkzaamheden voor de uitbreiding zijn gestart in 2006 en zullen tot 2010 duren. De belangrijkste ingreep is het scheiden van het doorgaande van het regionale bestemmingsverkeer.

afb. Ombouw A2

Highway A2

Het transitverkeer zal voor Eindhoven worden gesplitst van het regionale bestemmingsverkeer. Het transitverkeer wordt met een snelheid van 100 kilometer per uur afgewikkeld op de hoger gelegen hoofdrijbanen. Het doorgaande karakter van de hoofdbanen wordt in de vormgeving en inrichting verder benadrukt door de toepassing van extensieve ecologische grasbermen, hoge verlichting, vangrails, grote portalen en hightech geluidsschermen.

Parkway A2

Het regionale bestemmingsverkeer wordt afgewikkeld op parallelbanen met een maximum snelheid van 80 kilometer per uur. Samen met de John F. Kennedylaan functioneren deze banen als 'buitenring' van Eindhoven. De regionale banen krijgen veel aansluitingen op de stad. De vormgeving zal anders zijn dan die van de snelweg; géén vangrails, ietsievere beplanting of groene schermen.

Het realiseren van geluidsschermen

Daar waar het tracé van de A2 dichtbewoonde gebieden doorkruist, zijn geluidwerende maatregelen vereist. In de herinrichtingsplannen van Rijkswaterstaat wordt de A2 vanaf de aansluiting met Eindhoven-Centrum in zuidwaartse richting geflankeerd door geluidsschermen tot acht meter hoogte. Dichte schermen (rood op de kaart) worden afgewisseld met transparante schermen (geel op de kaart). In het rapport Landschaps- en compensatieplan Randweg Eindhoven staan de posities van deze schermen aangegeven. Vooral het gebied behorende tot de westtangent-zuid (Meerhoven/Landforum tot en met Ooievaarsnest) verdwijnt deels achter transparante geluidsschermen. Voorde weggebruiker zal het zicht vanaf de hoofdrijbaan en de parallelbanen op de aangrenzende omgeving beperkt zijn. Dit geldt ook voor de zuidtangent, waar de gebieden Zeelst, Voldijn/Diepenvoorde, Ekenrooi, Leenderheide en Eikenburg achter schermen verdwijnen.

afb. geluidsschermen langs de A2

rood = dicht geluidsscherm

geel = open geluidsscherm

deel III

DE VISIE

De ontwikkelingsvisie voor de A2-zone gaat uit van de identiteit van Brainport, de verschillende ruimtelijke opgaven die neerslaan in de A2-zone en de ruimtelijke mogelijkheden. In de A2-zone zijn op basis van de ruimtelijke samenhang en kwaliteiten vijf landschapsvelden benoemt. Deze landschapsvelden moeten aan een minimale kwaliteit voldoen. Binnen de landschapsvelden zijn verschillende ontwikkellocaties aangeduid waar de overheid de ontwikkeling actief zal benaderen. Er is gekozen voor geconcentreerde inzet van geld en energie. De landschapsvelden en ontwikkellocaties worden aan elkaar geregen door de A2. De snelweg en de geluidwerende voorzieningen bieden mogelijkheden om eenheid in de uitstraling van de gehele A2-zone te ondersteunen.

7. Visie

De samenhang in de A2-zone wordt bepaald door structuren van bosgebieden, beekdalen, infrastructuur en verstedelijking. Op basis hiervan worden vijf verschillende landschapsvelden onderscheiden. De kenmerken van deze gebieden vertonen overeenkomsten en verschillen die gebaseerd zijn op ondergrond, infrastructurele netwerken en het patroon van de nederzettingen. De landschapsvelden vormen het kader waarbinnen toekomstige ontwikkelingen een plaats dienen te krijgen. Het landschap is bepalend voor de ontwikkelingsrichting van de gebieden. Gewaakt moet worden voor een aaneenschakeling van eenvormige gebieden. In de visie wisselen rood en groen/blauw elkaar af, waardoor een aantrekkelijk en afwisselend beeld ontstaat.

Er worden van noord naar zuid vijf landschapsvelden onderscheiden, elk met een naam die de basiskwaliteit van het veld het beste omschrijft:

1. Mozaïek: het diffuse veld tussen Best, Eindhoven en Son en Breugel;
2. Park: Landgoed De Wielewaal, Meerbos, Mispelhoef en het Philips van Lennepark;
3. Avenue: het verstedelijkte veld tussen Veldhoven en Eindhoven;
4. Dommel: het beekdal van de Dommel;
5. Bos: de bossen rondom Waalre en tussen Waalre en Eindhoven.

Son en Breugel

Afslag Best
t-Best

Knooppunt EKKERSRIJT

Ekkersrijt

Best

Afslag Sciencepark

Knooppunt EKKERSWIJER

Afslag Best

Knooppunt BATAADORP

Afslag BeA2 ODC/Acht

BeA2

Afslag Eindh. weg Airport

West-corridor

Afslag Eindhoven-Centrum

IC

Eindhoven

i-Park

Afslag Veldhoven

Afslag Meerenakkerweg

Veldhoven

Afslag Veldhoven-Zuid

t-Campus

De Hurk - De Run

Afslag HTC

Knooppunt DE HURK

Afslag Aalst

Knooppunt LEENDERSHEIDE

Waalre

In elk van deze landschapsvelden zijn specifieke ontwikkellocaties benoemd. Deze ontwikkellocaties zijn gekozen omdat ze:

- in de nabijheid liggen van de belangrijkste economische trekkers;
- een bijdrage leveren in het aanbieden of etaleren van een hoogwaardig (internationaal) concurrerend vestigingsmilieu;
- zichtbaar zijn vanaf de A2 en derhalve als etalage kunnen fungeren voor Brainport;
- ruimtelijke mogelijkheden bieden voor de realisatie van een landmark of een poort.

De volgende zes ruimtelijke ontwikkellocaties worden onderscheiden:

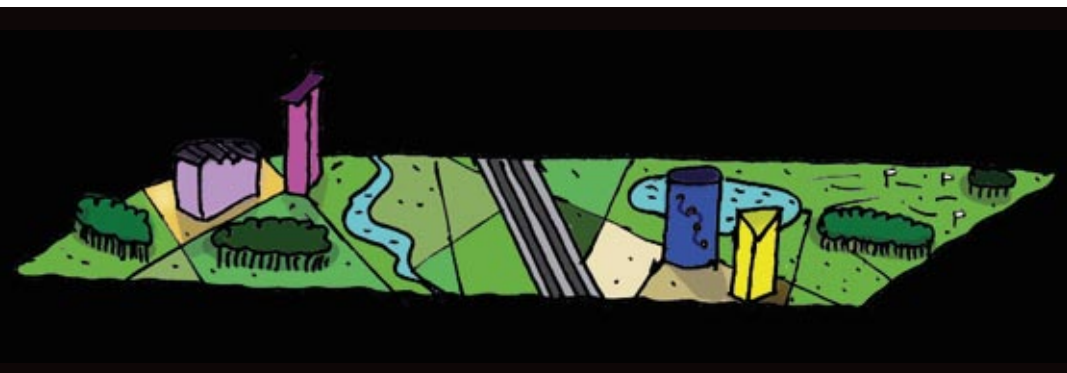
- t-Best: een nieuw stedelijk werk- en recreatiegebied tussen Best en Eindhoven;
- Ekkersrijt: opwaardering en uitbreiding van het Home&Living Centre en het Science & Mediapark;
- BeA2: een nieuw parkachtig werkgebied tussen het Beatrixkanaal en de A2 (hoogwaardige technologische maakindustrie);
- i-Park: een nieuw stadspark en stedelijk knooppunt (toptechnologisch zakelijk centrum) op en rond de A2;
- De Hurk/De Run: revitalisering van bestaande werkgebieden (maakindustrie en toptechnologie);
- t-Campus: uitbreidingsmogelijkheden van Hightech Campus gerelateerde kennisintensieve en innovatieve activiteiten.

De landschapsvelden en ontwikkellocaties vormen samen de bouwstenen voor de integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone. De omgebouwde A2 met haar regionale banen rijgt al deze gebieden aanéén en biedt de bereikbaarheid die de gewenste transformatie mogelijk maakt. Het onderliggend radiale wegennet verbindt de A2-zone met het centrum van Eindhoven. De ontwikkellocaties worden ontsloten door HOV-assen van en naar het centraal station Eindhoven en de stedelijke knooppunten. Het stelsel van snelwegen, onderliggend wegennet (stadsentrees/invallswegen, stedelijke ring) en HOV-assen biedt de A2-zone een optimale bereikbaarheid en hecht het gebied aan de stedelijke structuren.

De visie gaat uit van de A2 als verbindende factor. Het tracé is niet langer scheidend maar hecht, markeert en etaleert. Hechting ontstaat door fysieke verbindingen tussen bestaande en nieuwe functies te maken. Het markeren vindt plaats door karakteristieke bakens langs de A2 op te richten. Het etaleren geschiedt door de verborgen identiteit van de regio zichtbaar en voelbaar te maken.

Mozaïek

Het veld Mozaïek omvat het gebied rond Best, Eindhoven en Son en Breugel. Het gebied is te karakteriseren als een lappendeken van verschillende functies, gescheiden door spoorlijn, kanalen en rijkswegen. Het is ook een gebied met een groene uitstraling waarbinnen op enkele plaatsen ruimte aanwezig is voor

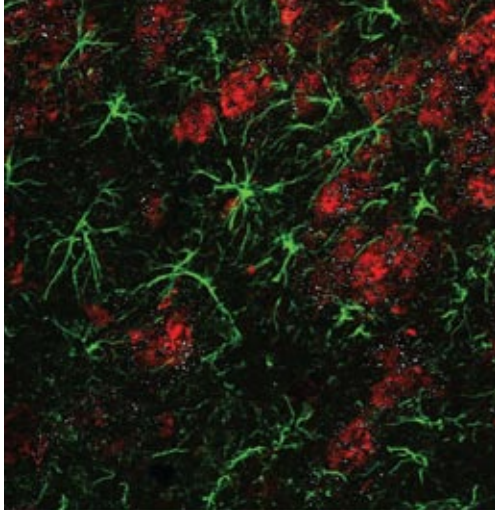
transformatie of intensivering. In het westelijke deel van het Mozaïek ligt het accent op de verdere ontwikkeling van bedrijvigheid in combinatie met natuur en recreatie. Ter plaatse van het beekdal Ekkersrijt is de nieuwe bebouwing meer extensief. In het oostelijk deel (Son en Breugel) gaat het om intensivering van bestaande activiteiten. Het kleurenpalet is als een mozaïek, naast een groene grondkleur ligt een breed pallet aan stedelijk roodbruin, landschappelijk geel en recreatief groen.

Het creëren van een groenblauwe verbinding: de Groene Vlinder.

De groenblauwe structuur in oost-westelijke richting wordt versterkt. Het gaat hierbij om het hechten van grote boscomplexen (Oirschotse Heide/ Aarlesche Heide) en recreatievoorzieningen (Aquabest, golfterreinen) aan de A2. Het accentueren van het beekdal van de Ekkersrijt wordt daarbij belangrijk. Daarnaast wordt het BeA2-terrein

ingezet om de groene noord-zuid verbinding tussen de Oirschotsche Heide en Landgoed De Wielewaal gestalte te geven. Hiermee krijgt de stad een 'groene vinger' en wordt een ruimtelijke relatie gelegd met nationaal landschap Het Groene Woud. De Aarlesche Heide (Heide-west) wordt als natuurgebied in stand gehouden. Zo ontstaat een groene entree op de A58, vanuit de richting Tilburg via Heide-West, Philips Medical Systems tot aan Breeven.

Deze entree versterkt de groene omarming van de regio. De Groene Vlinder heeft een uitloper in oostelijke richting naar het Dommeldal. Deze uitloper krijgt verder gestalte door een groene geluidswal bij Blixembosch en de ruimtelijke inrichting van Esp-Noord en Bokt waar bestaande natuur en de cultuurhistorie volledig worden gerespecteerd.

Het realiseren van een rode verbinding: de Rode Ladder

De rode ladderstructuur in noord-zuid richting wordt versterkt door het realiseren van bedrijvigheid langs de A2. Zo wordt de stedelijke uitstraling langs de A2 versterkt en de verstedelijking tussen Best en Eindhoven verbonden. Een versnippering in groengebieden en werkgebieden wordt tegengegaan. Centraal gelegen tussen de A2, de A58, de Eindhovenseweg/Boschdijk en het Wilheminakanaal ligt een gebied dat kansen biedt voor een stedelijk hoogtechnologisch werk- en recreatiegebied,

genaamd 't-Best'. Het gebied is goed bereikbaar en zichtbaar vanaf de snelwegen. Er liggen kansen voor het huisvesten van bedrijven in het groen langs de A2. Rond het knooppunt A2/A58 is ruimte voor intensievere, hoge bebouwing, waardoor dit gebied kan uitgroeien tot de noordelijke poort van de A2. Het transformatiegebied Ploegstraat krijgt het stempel van bedrijven in het groen.

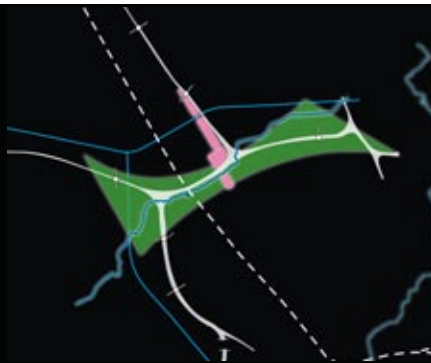
Het beekdal en de aanwezige plassen zullen een aantrekkelijke entourage vormen voor bedrijven in het groen. Tussen t-Best en knooppunt Batadorp kruist de spoorlijn de A2.

In deze multi-modaal ontsloten omgeving wordt op lange termijn rekening gehouden met een nieuw voorstadstation Acht. Dit nieuwe knooppunt wordt vanaf Eindhoven Airport ontsloten door hoogwaardig openbaar vervoer.

Integratie van rood en groen

In het RSP/UP is BeA2 opgenomen als ontwikkelingslocatie voor bedrijven. De nadruk ligt op integratie van rood en groen, rekening houdend met de ecologische verbindingzone rond de beek Ekkersrijt en het Beatrixkanaal. Het terrein biedt, gezien de ligging, goede mogelijkheden te worden ontwikkeld tot een campus voor hoogwaardige kennisgerelateerde bedrijvigheid, zichtbaar vanaf de A2. Ook het verhogen van de zichtbaarheid van Eindhoven Airport is daarin kansrijk. Het BeA2 terrein ligt immers op de kop van de landingsbaan. Binnen de geldende bouwhoogtebeperking is bedrijvigheid die voldoet aan de wettelijke externe veiligheidsrichtlijnen van de luchtvaart goed

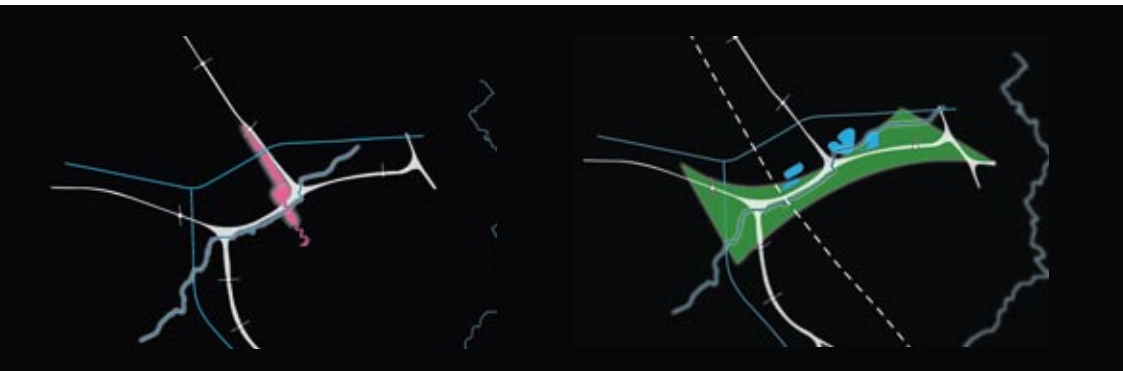

mogelijk. De verdere ontwikkeling van GDC Acht, BeA2 en Eindhoven Airport maakt een verbeterde ontsluiting van de A2 ter hoogte van de Oirschotse Dijk noodzakelijk. Belangrijk is dat de Oirschotse Dijk niet extra wordt belast omdat deze historische invalroute naar Eindhoven als recreatieve route ontwikkeld zal worden.

Knooppunt Ekkersrijt als oostelijke toegangspoort

De oostelijke toegangspoort tot de A2 wordt gevormd door knooppunt Ekkersrijt. In dit kansrijke gebied liggen voor de regio wervende economische- en verzorgende bedrijven zoals woonboulevard Ekkersrijt en het Science Park. Een verdere uitbouw is van eminent belang voor de regio. Daarnaast bevat het gebied een grootschalig bedrijventerrein dat wordt geëxploiteerd en beheerd door industrieschap Ekkersrijt. Deze vorm van exploitatie is een goed voorbeeld van regionale samenwerking op grote bedrijventerreinen. De goede ontsluiting voor autoverkeer en hoogwaardig openbaar vervoer in combinatie met de aanwezigheid van vitale economische trekkers, vormen de kracht van dit dynamische gebied.

Het doortrekken van de A50 naar de A58 zal de bereikbaarheid van Ekkersrijt sterk verbeteren. Hiermee krijgt het gebied nieuwe impulsen. Het gebied is goed zichtbaar vanaf de (nieuwe) snelwegen en daarmee ontstaan nieuwe ruimtelijke kansen voor de uitbreiding van bestaande bedrijven. Ook de vestiging van nieuwe bedrijven in een

groene omgeving ten oosten van de A58, aansluitend op het gebied Esp-Noord, zijn kansrijk. Rond het knooppunt A58 – A50 – John F. Kennedylaan is ruimte voor intensieve en hoge bebouwing waardoor Ekkersrijt wordt gemarkeerd als oostelijke poort van de A2.

Het doortrekken van de A58 in oostelijke richting verbetert de bereikbaarheid en opent nieuwe ruimtelijke perspectieven. Deze ontwikkeling verhoogt de kansen om Ekkersrijt ruimtelijk te verbinden met een uitbreiding van Esp-Noord. Extra kwaliteit verkrijgt Ekkersrijt door het gebied een kwalitatieve groene impuls te geven en door de opname van Esp-Noord in de Groene Vlinder. Daarmee wordt de Groene Vlinder aangesloten op het oostelijk gelegen Dommeldal en ontstaan kansen voor de versterking van de recreatieve routes in oost-west richting.

Belevingsthema's: Hightech en Schoon & Sereen

Kleur: een grondkleur van groen met een breed palet van stedelijk roodbruin, landschappelijk geel tot en met recreatief groen

Verschijningsvorm: veelduidig. Er wordt ingezet op het realiseren van een raamwerk met afwisselend rode en groene gebieden.

Ontwikkellocaties: T-Best, BeA2 en Ekkersrijt

Park

Park bestaat uit de gebieden Landgoed De Wielewaal, Meerbos, Mispelhoef en het Philips van Lennepark. Dit gebied moet worden behouden als groene long in de verstedelijkte regio en als groene entree naar het centrum. De bestaande kwaliteiten van het Park worden waar mogelijk versterkt. Gekozen is voor een groen landschappelijk karakter aan beide zijden van de snelweg. Voor een deel kan dit landschapsveld tot stadspark getransformeerd worden. De groene verbinding met de Oirschotse Heide en Nationaal Landschap Het Groene Woud wordt versterkt. De gebieden aan beide zijden van de snelweg dienen daartoe met elkaar verbonden te worden. Het kleurenpalet wijzigt niet, donkergroen voor het bos en lichtgroen voor recreatie.

Rondom deze groene gebieden liggen de verstedelijkte gebieden. Dit sterke contrast biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van het gebied naar een groene zone. Binnen Park kunnen Meerbos en in mindere mate het Philips van Lennepark uitgroeien tot recreatieve stedelijke groengebieden.

Het verbinden van het groen

Op dit moment vormt de A2 een belangrijke barrière. Het hechten van de groenstructuren verdient hier de voorkeur. Ontwikkelingen binnen dit gebied worden in het RSP steeds benaderd met het 'nee-tenzij-principe'. De functie van Meerbos als waterwingebied is hier mede debet aan. Vanuit landschap en natuur bezien, gelden voor Meerbos geen beperkingen. In het gebied liggen duidelijke kansen en mogelijke aanleidingen

voor verdere ontwikkelingen zoals de jachthaven en het golfterrein. Ook hier geldt dat de nabijheid van het vliegveld beperkingen in bouwhoogte met zich mee brengt.

Belevingsthema's: Groen & Duurzaam en Schoon & Sereen

Kleur: bosrijk en recreatief groen, met enkele puntjes lichtrood. Voor Wielewaal en Meerbos groen voor park en recreatie. De groenstructuren lopen door in BeA2.

Verschijningsvorm: eenduidig. Een park omzoomd door stedelijk gebied met de potentie om verder uit te groeien tot stadspark. Het hechten aan de grotere (regionale) groenstructuren via BeA2 biedt kansen voor het realiseren van groene, recreatieve en ecologische verbindingen. Te denken valt aan een parkplateau met langzaam verkeersroute die beide zijden van de A2 met elkaar verbindt.

Ontwikkellocatie: BeA2

Avenue

Het landschapsveld Avenue ligt tussen de gemeenten Veldhoven en Eindhoven. Het omvat het hoogstedelijke gebied rondom de Poot van Metz. De bestaande structuur en functies binnen de Avenue worden behouden waarbij herstructureringen welkom zijn. Enkele locaties langs de A2 kunnen worden geïntensiveerd en gerevitaliseerd. Aan beide zijden van de snelweg komen met de ombouw van de A2 maximaal acht meter hoge geluidsschermen. Hoog oprijzende bebouwing of gebouwen met overhangende constructies zijn vanaf de weg waarneembaar. De Avenue heeft een roodbruin kleurenpallet van wonen, bedrijven en kantoren.

Aan beide zijden van de A2 heeft de bebouwing voor wonen en werken een hoge dichtheid. Aangezien de gebieden maar beperkt zichtbaar zijn vanaf de A2 en nauwelijks transformaties te verwachten zijn, is het beheer van bestaande functies overwegend aan de orde (Ooievaarsnest, Zeelst).

Intensiveren, etaleren en verbinden van stedelijkheid

Transformatie van kleinschalige, braakliggende terreinen naar bedrijvigheid is mogelijk aan de vernieuwde op- en afritten langs de A2. De grootste locatie die voor herstructurering in aanmerking komt, is i-Park. De toekomstige functies in dit gebied zijn nog niet bekend, maar de ontwikkeling van een stedelijk knooppunt met grootstedelijke functies en ontsluiting door HOV heeft de voorkeur. Een gebied dat zich etaleert langs de weg. Om de grootstedelijke uitstraling te versterken, is overkluizing

van de A2 een mogelijkheid. Er moet rekening gehouden worden met de nabijheid van het vliegveld. De locatie bevindt zich in een zogenaamde obstakelvrije zone, waar een bouwhoogte beperking geldt.

De bestaande gemengde bedrijventerreinen Croy, De Hurk en De Run zullen in beperkte mate zichtbaar zijn. De zichtbare delen, de randen van het terrein langs de A2, zullen door een actieve revitalisering in kwaliteit toenemen. De grootschalige uitbreiding van ASML, de verdere ontwikkeling van het Máxima Medisch Centrum tot een multifunctionele concentratie van medische voorzieningen en de ontwikkeling van de woonwijk Veldhoven-West maken een nieuwe aansluiting op de A67 en doortrekking van de regionale banen noodzakelijk. Het toevoegen van groen op strategische plekken zal het serene beeld van de regio versterken en een bijdrage leveren aan een hoogwaardig werk- en leefklimaat.

Belevingshema: Hightech

Kleur: tinten donkerrood voor stedelijke intensieve bebouwing (verdichting) met enkele groene vlakken. Aan beide zijden van de A2 wisselen werkgebieden zoals De Run en De Hurk en woongebieden zoals Meerhoven, Zeelst en Ooievaarsnest elkaar af.

Verschijningsvorm: meerduidig. Ook lopen in dit gebied meerdere verbindingen onder de snelweg door. Tot op heden wordt het karakter bepaald door bedrijventerreinen en woongebieden aan beide zijden van de snelweg.

Ontwikkellocaties: i-Park en De Hurk/De Run (ASML, Veldhoven zuid)

Dommel

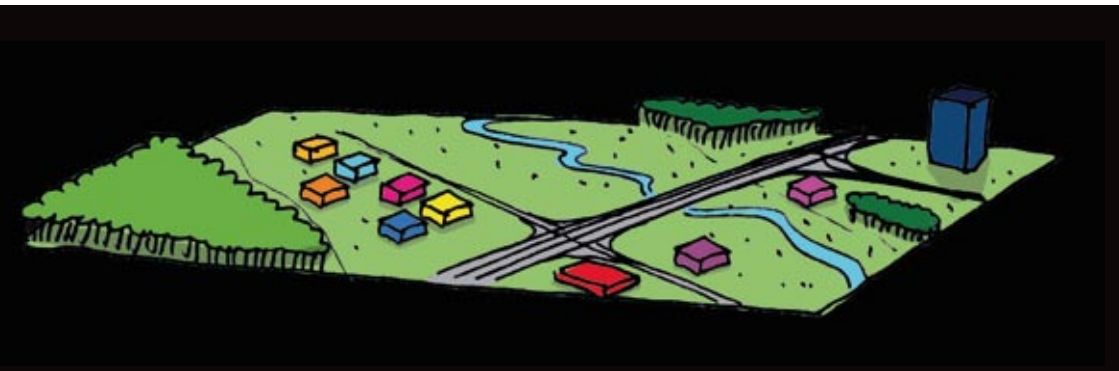
Versterken van groen

Dommel is het veld binnen het stroomgebied en beekdal van de Dommel. In dit gebied ligt het accent op versterking van de bestaande kwaliteiten van landschap en natuur. Het gaat hierbij om een verdere ontwikkeling van natuur langs de Dommel, de Klotputten en aan de zuidzijde van de A2 in Waalre-noord.

Doorontwikkelen werken in groen

Naast het versterken van groen, vindt een verdere ontwikkeling plaats van werken in het groen. Een verdere versterking van hightech-gelieerde activiteiten zal op de High Tech Campus plaatsvinden en in de directe omgeving daarvan. Een zorgvuldige inpassing en de campusachtige setting van hoogwaardige kleinschalige bedrijven versterkt het milieu van het beekdallandschap. Het kleurenpallet wijzigt licht naar het blauw van beken en beekdalen met een lichtrode campus. De nieuwe aansluiting, die nu uitsluitend voor de High Tech Campus is bedoeld, zal ook aan de kant van Waalre benut kunnen worden. Zo krijgen nieuwe bedrijven aan deze kant van Waalre ook een goede aansluiting op de A2. Voor een nog betere bereikbaarheid van dit veld is ontsluiting door HOV gewenst.

Belevingsthema: Groen & Duurzaam en Schoon en Sereen

Kleur: blauw met beken en beekdalen van de Dommel en Tongelreep en lichtrood van de High Tech Campus.

Verschijningsvorm: ontspannen en eenduidig, met een accent van natuur en werken in het groen. Ontspannen landschap: beek, beekdal, bos, campus. Tussen kleine weilanden door meanderende beek (beken) in een open landschap.

Ontwikkellocatie: t-Campus

Bos

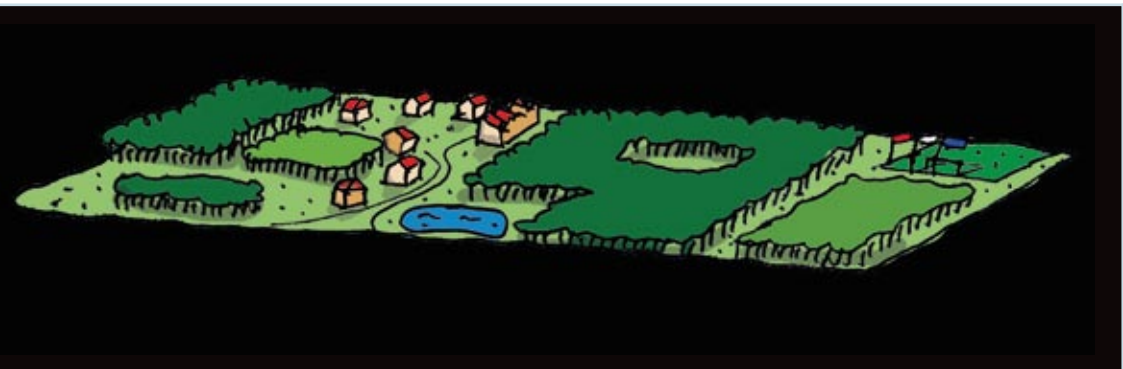
Versterken van groen

Het landschapsveld Bos omvat ondermeer de gebieden Gennepark, Eikenburg, Waalre-Noord, Diepenvoorde, Ekenrooi-Noord en de Grootte Heide. Het accent ligt hier op het behoud dan wel het versterken van de huidige functies natuur, recreatie en wonen in het groen. Op bescheiden schaal is hier werken in het groen te vinden.

In aansluiting op de hoogwaardige bedrijvigheid op Diepenvoorde (langs de A2 bij de op- en afrit Waalre) en de High Tech Campus is transformatie van Ekenrooi-Noord naar hoogwaardige bedrijvigheid wenselijk. Kleinschalige hoogwaardige ontwikkeling bij de op- en afrit van de A2 is vanuit natuur- en landschappelijk oogpunt mogelijk. De overige gebieden

richting Leenderheide kennen waardevol natuurlijk landschap waar geen verdere verstedelijking mogelijk is. Dit gebied zal ook vanaf de snelweg worden afgeschermd door geluidsschermen en zal niet langer zichtbaar zijn. Datzelfde geldt voor Eikenburg.

Belevingsthema: Groen & Duurzaam

Kleur: groentinten, bebouwing in balans met de omgeving. Leenderheide en de bos-, heide- en vennengebieden rond Waalre en Aalst. Vanuit het zuiden bereikt men door de bossen en heidevelden Brainport. Aan de kant van Eindhoven de Genneperparken en Eikenburg: groen en recreatie.

Verschijningsvorm: eenduidig, met een accent op natuur, extensieve recreatie en wonen in het groen. Brabantse bossen met verspreid liggende nederzettingen.

Ontwikkellocatie: t-Campus

De A2 als route

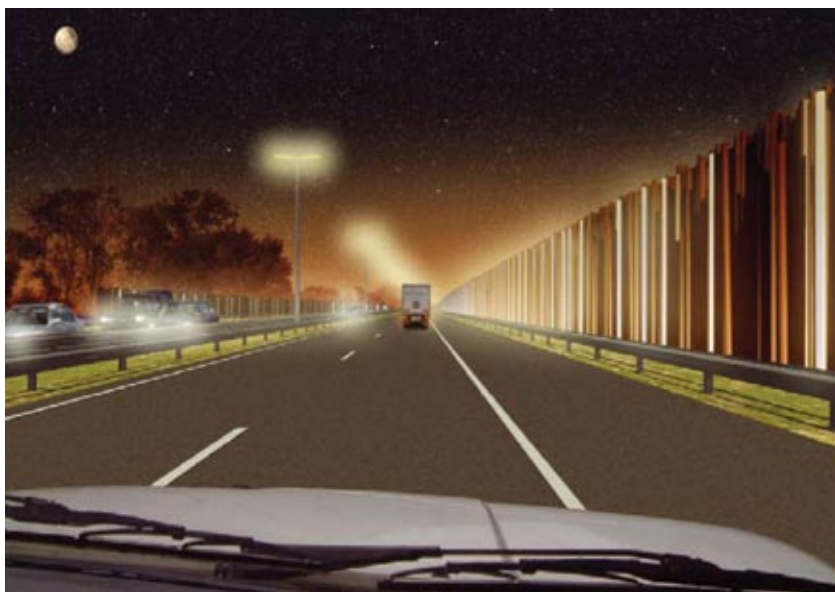
Aan de hand van de twee belevingsthema's 'Innovatie & Licht' en 'Creativiteit & Design' kan invulling worden gegeven aan de gewenste beeldkwaliteit van de A2-zone. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de beeldkwaliteit van de diverse ontwikkellocaties langs de snelweg en de beeldkwaliteit op de snelweg zelf. Met name het wegtracé biedt interessante mogelijkheden om (op korte termijn) een zeer directe link of associatie te leggen met de identiteit van Brainport.

Het thema 'Innovatie & Licht' in de infrastructuur kan met behulp van geluidsschermen en kunstwerken tot uitdrukking worden gebracht. De ombouw van de A2 naar 4x2 banen schermt een groot deel van de westtangent-zuid af met hoge geluidsschermen. Deze ontnemen de weggebruiker het zicht op het stedelijke gebied van de regio Eindhoven. Om de automobilist het gevoel te geven door de innovatieve regio Brainport Eindhoven te rijden, is daar in het ontwerp van de geluidsschermen rekening mee gehouden. De schermen krijgen een expressief hightech karakter door het gebruik van zilverkleurige buizen. Een extra dimensie ontstaat wanneer de schermen worden aangelicht. Het

thema licht, zo bepalend voor de identiteit van Brainport, zal daarmee tot uitdrukking worden gebracht.

Lichtlijnen in de kunstwerken over de A2 bewerkstelligen een bijzonder effect wanneer deze consequent worden doorgevoerd. De nieuwe hooggelegen fly-overs en de bouw van nieuwe viaducten over de A2 maken een dynamisch lichtlijnenspel mogelijk. De gedachte is om tot een samenhangend ontwerp voor de hele A2-zone te komen. De fly-over bij de High Tech Campus zal voorzien worden van oplichtende computer printplaten, waardoor als het ware een digitale entree ontstaat.

De identiteit van Brainport wordt niet alleen gevormd door de aanwezigheid van technologische en innovatieve industrie. Ook creativiteit en design kenmerken de regio, maar deze zijn momenteel afwezig langs de A2. Zij bevinden zich voornamelijk in het centrum van de stad. Om deze karakteristiek van Brainport te etaleren aan de A2 is het voorstel om de openbare ruimte van de A2 tot expositieruimte van deze sector te benoemen. Op strategische plekken langs de weg zullen artistieke werken worden gerealiseerd. Het gaat om de beleving van kunst langs de A2.

deel IV

ONTWIKKELSTRATEGIE

De integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone levert een bijdrage aan de ambitie het (inter-)nationaal vestigingsklimaat van Brainport te versterken waarbij de A2-zone functioneert als etalage van Brainport. Brainport en tegelijkertijd ook de andere ruimtelijke opgaven in het gebied te realiseren. Door de intergemeentelijke samenwerking is de visie op een hoger plan getrokken. De integrale planvorming van openbare en gebouwde ruimte zal er toe leiden dat de gebieden elkaar versterken en dat toegevoegde waarde ontstaat. Op deze manier kan een kwaliteitssprong gemaakt worden. Voor de komende 15 jaar zullen de betrokken gemeenten zich inzetten deze visie te realiseren.

Belangrijke uitgangspunten bij het vormgeven van het proces zijn:

- het Ontwikkelingsplan is nooit af
- blijvende samenwerking is noodzakelijk
- lokaal doen, wat lokaal kan
- centraal, wat centraal moet
- geen zware organisatiestructuur optuigen

De uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling is een gezamenlijke opgave voor alle betrokken partijen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de projectenveloppen die voortvloeien uit dit plan, moet verdeeld worden over de stadsregio/provincie en de gemeenten. Publieke en private partijen kunnen daaraan deelnemen. Soms is een actieve aansturing van de overheid nodig om een gewenste ontwikkeling van de grond te krijgen. De afstemming van inspanningen die alle betrokken partijen leveren voor de uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling wordt verwoord in de ontwikkelingsstrategie.

8. Strategie

Om te komen tot realisatie van integrale gebiedsontwikkeling in de A2-zone worden strategische keuzes gemaakt op het vlak van:

- de vorm van regionale samenwerking en de rolverdeling;
- de wijze van borging van de regionale samenwerking;
- de vorm van de uitvoeringsorganisatie;
- de financiering;
- de planning van activiteiten.

Samenwerken op basis van regionaal afstemmen en programmeren

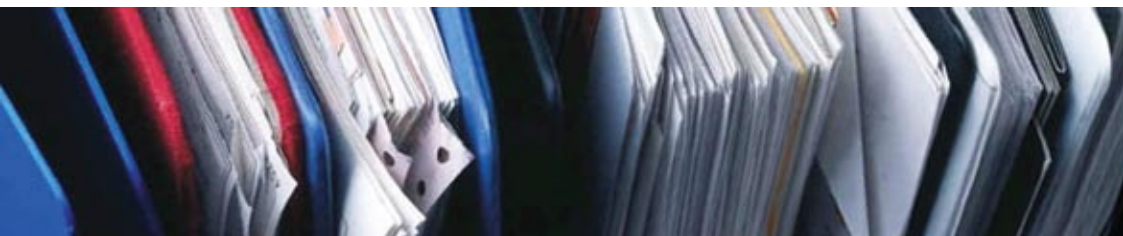
De vorm van regionale samenwerking kan variëren van informeren, afstemmen, programmeren tot ontwikkelen. De keuze voor een bepaalde vorm van samenwerking zal worden bepaald door de urgentie bij betrokken partijen en de ruimtelijke, organisatorische dan wel financiële samenhang. Urgentie en samenhang ontstaan wanneer partijen afhankelijk zijn van elkaars handelen om een project te kunnen realiseren. Het elkaar informeren is de meest vrijblijvende vorm van samenwerking en het ontwikkelen de meest intensieve vorm.

In de A2-zone gaat het vooral om het regionaal afstemmen, programmeren en het al dan niet gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van de deelgebieden. Aangezien de uitvoeringstermijn van de visie een lange periode bestrijkt en het uitvoeringprogramma per deelgebied aan verandering onderhevig is, zal gedurende langere tijd samengewerkt moeten worden om de doelstellingen en de beoogde kwaliteiten te kunnen bereiken. De verantwoordelijkheid van de daadwerkelijke realisatie van de gebiedsgerichte ontwikkellocaties ligt bij de grondgebiedgemeente. In sommige gevallen zullen gemeenten samenwerkingscontracten sluiten.

Het vastleggen van de regionale samenwerking in een convenant

De samenwerking in de A2-zone richt zich vooral op het afstemmen en programmeren van de ruimtelijke opgave en de daarbij behorende kwaliteiten. Het is van belang

om deze afspraken vast te leggen in een bestuurlijke overeenkomst, een convenant. In een dergelijke overeenkomst worden de afspraken met betrekking tot het ontwikkelingstraject neergelegd. Onderhavig plan 'De geniale Brainportlocatie, integrale gebiedsontwikkeling in de A2-zone' ligt hieraan ten grondslag en moet verder ontwikkeld worden. In een convenant worden afspraken gemaakt over de verschillende taken en verantwoordelijkheden van partijen. Met de ondertekening bekrachtigen zij de afspraken die gemaakt zijn over de uitvoering, verantwoordelijkheden en organisatie van de projecten. Het convenant vormt geen doel op zich, maar is de bezegeling van de groeiende samenwerking.

De vorm van de uitvoeringsorganisatie

Bestaande samenwerkingsverbanden zoals de Stuurgroep A2-zone en de Bestuurscommissie Stedelijk Gebied Eindhoven (BSGE) hebben voldoende legitimatie en zijn in staat om de planvoering en uitvoering af te stemmen. De BSGE is juist in het leven geroepen om de planning en fasering van alle locaties in het stedelijke gebied te coördineren. Daar vallen ook de locaties in de A2-zone onder. Voor de uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling wordt daarom een projectorganisatie opgericht, die aansluit bij de bestaande structuren. De projectorganisatie zal bestaan uit een Stuurgroep A2-zone, een projectbureau, een projectgroep A2-zone en werkgroepen.

De financiering

Het oprichten van een gezamenlijke ontwikkelmaatschappij of een bedrijfsschap voor de 27 kilometer lange A2-zone is niet reëel. Daarvoor is de zone te omvangrijk waardoor het afbreukrisico te groot wordt. Een ontwikkelmaatschappij of bedrijfsschap is echter wel wenselijk en haalbaar voor de ontwikkeling van de afzonderlijke ontwikkellocaties, zeker wanneer deze locaties de gemeentegrens overschrijden. Na de keuze voor een dergelijke constructie, volgt bekrachtiging door middel van een privaatrechtelijk contract. Hiermee wordt voldoende rechtszekerheid ingebouwd voor de lange termijn wat van groot belang is wanneer ook private partijen in de ontwikkeling (gaan) deelnemen. Per gebied zal door de betrokken partijen de haalbaarheid en wenselijkheid van ontwikkeling worden bekeken.

Een nieuw fonds speciaal voor de A2-zone wordt niet gevormd. De inzet van het Financieringsfonds van het BSGE zal nader worden onderzocht. Het zal hierbij gaan om overkoepelende projecten als licht en kunst voor de gehele A2-zone. De gebiedsgerichte projecten horen in principe thuis in de deelgebiedexploitaties zelf.

In het uitvoeringsprogramma (zie deel 5) zit een fors aantal bovenwijkse voorzieningen die de ruimtelijke kwaliteit van de A2-zone sterk verhoogt. Het gaat hier immers om een locatie met een internationale uitstraling. Dat vergt grote investeringen die niet allemaal uit de reguliere gebiedsexploitatie gefinancierd kunnen worden. Daarom is de integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone door de regio voorgedragen voor een bijdrage uit de FES-gelden (Financieringsfonds Economische Structuurversterking). Inmiddels heeft het Rijk een bedrag van € 22,25 miljoen gereserveerd voor twee extra

aansluitingen op de A2, te weten de Meerakkerweg/i-Park en BeA2. De regio wil echter meer. Het gaat niet alleen om extra infrastructuur, maar vooral om het toevoegen van ruimtelijke kwaliteit. Voor de gebiedsontwikkeling van de A2-zone is in opdracht van het ministerie van VROM en Financiën een kosten-baten analyse uitgevoerd door ECORYS. De conclusie is dat de A2-zone ten opzichte van vergelijkbare gebiedsontwikkelingen in Nederland goed scoort. Hierop voortbordurend heeft de regio de A2-zone als potentieel derde generatie nationaal sleutelproject voorgedragen voor een substantiële financiële bijdrage uit het Budget Nota Ruimte.

Het organiseren van een publicitair moment

De A2-zone heeft nationale uitstraling. Betrokken partijen hebben hun ambitie met betrekking tot deze zone neergelegd in onderhavig rapport 'De geniale Brainportlocatie'. Met het ondertekenen van een convenant geven partijen aan dat het rapport akkoord is bevonden door de betrokken gemeenteraden, Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en het Dagelijks Bestuur van het SRE. Alle energie is vanaf dat moment gericht op het uitvoeren van het convenant en op het starten van een lobby om het project te doen slagen. Het is van belang om uitgebreid aandacht te besteden aan het moment van ondertekening. Dat is het startsein van de uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling. Het is een publicitair moment, waarbij alle kopstukken van de deelnemende partijen aanwezig zijn en publiekelijk hun gezamenlijke ambitie uitspreken. Hiermee krijgt het initiatief brede regionale en nationale bekendheid. Bedrijven worden gemotiveerd deel te nemen en achterblijvers worden aangespoord naar voren te treden. Een duidelijk gebaar wordt gemaakt om te laten zien dat invulling wordt gegeven aan de opgave om de regio te profileren als Brainport Zuidoost Nederland. De ambitie is om de A2-zone te ontwikkelen als een derde generatie sleutelproject.

9. Organisatie

Voor de uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling wordt een projectorganisatie opgericht. Deze bestaat uit een Stuurgroep A2-zone, een projectbureau, een projectgroep A2-zone en werkgroepen.

Stuurgroep A2-zone

In de stuurgroep zijn de gemeenten Best, Eindhoven, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre, het SRE, de provincie Noord-Brabant en de Ministeries van EZ, VROM en RWS vertegenwoordigd. Ook de BSGE is vertegenwoordigd in de stuurgroep. De stuurgroep is het orgaan waar de bestuurlijke samenwerking gestalte krijgt en waarin strategische afspraken worden gemaakt over het programma en de kwaliteit cq. het ambitieniveau in de A2-zone. In de stuurgroep vindt afstemming en informatie uitwisseling plaats. Als een gebiedsuitwerking een wijziging van het programma of het ambitieniveau oplevert, zal de stuurgroep daarover een besluit moeten voorbereiden.

De bestuurlijke samenwerking vindt plaats op basis van regionale solidariteit, onderlinge openheid, verevening, samen anticiperen op trends en nieuwe ontwikkelingen en gezamenlijk naar buiten treden. Er is sprake van gelijkwaardigheid tussen de samenwerkingspartners. Jaarlijks herijkt de stuurgroep de ontwikkelingsopgave voor de A2-zone.

Projectbureau

Het projectbureau bestaat uit een projectleider (SRE) en krijgt ondersteuning van een projectsecretaris. De stuurgroep is opdrachtgever van de projectleider. De projectleider bereidt de vergaderingen van de stuurgroep voor en brengt advies uit aan de stuurgroep.

De projectleider is verantwoordelijk voor het faciliteren en aanjagen van

het ambtelijk en bestuurlijk overleg aangaande de A2-zone. Hij verzorgt de coördinatie, afstemming, communicatie en lobby tussen de verschillende overheden en andere betrokken partijen in de A2-zone. Tevens bewaakt hij de kwaliteit van de gebiedsontwikkeling en projecten zoals geformuleerd in onderhavig plan 'De geniale Brainportlocatie'. Als de A2-zone een derde generatie sleutelproject wordt zal een zwaardere invulling van het projectbureau het gevolg zijn.

Projectgroep A2-zone

Bij het samenstellen van de projectgroep A2-zone wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande ambtelijke organisaties. In de projectgroep A2-zone zitten de ambtelijke vertegenwoordigers/projectleiders van de diverse werkgroepen, de projectleider van het projectbureau A2-zone, het SRE en de provincie.

De projectgroep bereidt de bijeenkomsten van de stuurgroep voor en dient als klankbord voor het projectbureau. Daarnaast functioneert de projectgroep als aanspreekpunt voor de gemeentelijke organisatie. Men meldt activiteiten en nieuwe ontwikkelingen in de A2-zone en stemt af met de eigen gemeente/organisatie en met het projectbureau A2-zone.

Wergroepen

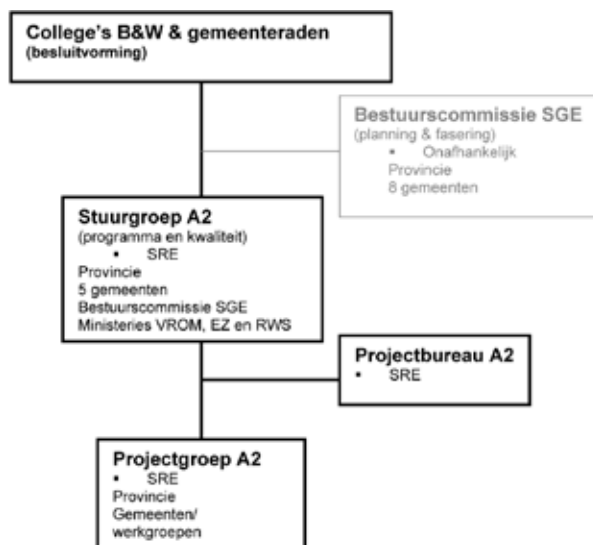
De werkgroepen zorgen voor de uitwerking en realisatie van een projectenveloppe. De activiteiten van een werkgroep kunnen betrekking hebben op een specifieke ontwikkellocatie (gebiedsgericht), maar het kan ook gaan om de uitwerking van specifieke thema's. In enkele gevallen (bijvoorbeeld Ekkersrijt, BeA2) is er voor een gebiedsgericht project al ambtelijke- en bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten. In die gevallen wordt aansluiting gezocht bij deze bestaande overleggen. Deze overleggen opereren geheel zelfstandig met in achtname van onderhavig plan 'De geniale Brainportlocatie'. De voorzitters van deze overleggen houden de Stuurgroep A2-zone op de hoogte van de ontwikkelingen en plannen. Bij afwijking van 'De

geniale Brainportlocatie' zal de Stuurgroep A2-zone in overleg treden en een advies voorbereiden ten behoeve van besluitvorming in de betreffende gemeenteraden.

Iedere werkgroep heeft een gedelegeerde bestuurder uit de Stuurgroep A2-zone, die optreedt als opdrachtgever en vaandeldrager van het deelproject. Veelal is dit de wethouder uit de grondgebiedgemeente.

De bemensing van de werkgroep zal per groep verschillen. Bij samenwerking in projecten zal zoveel mogelijk gekeken worden of invulling gegeven kan worden aan de Triple Helix gedachte. Op gebiedsniveau kunnen ook bewoners betrokken worden. Dit houdt in dat een hechte samenwerking vereist wordt tussen bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheid bij het bepalen van de agenda en de concrete uitvoering ervan.

Organigram

10. Planning

Na goedkeuring van onderhavig plan 'De geniale Brainportlocatie, integrale gebiedsontwikkeling A2-zone regio Eindhoven' door de Stuurgroep A2-zone zal het ter goedkeuring aangeboden worden aan de verschillende gemeenten. Na vaststelling van

het plan is het van belang de benoemde ambities en afspraken over het te volgen ontwikkelingstraject vast te leggen in een bestuurlijke overeenkomst, een convenant. Hiermee wordt formeel het startsein gegeven aan de uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling.

Na de formele start zullen verschillende activiteiten worden ingevuld. Het oprichten, samenstellen en bemensen van de stuurgroep, het projectbureau en de projectgroep zal dan plaatsvinden. Daarnaast zullen de diverse werkgroepen worden geformeerd. Omdat de ombouw van de A2 in volle gang is, zal de werkgroep Licht en Kunst zo snel mogelijk van start gaan, zodat initiatieven op het gebied van licht en kunst in relatie tot infrastructuur nog zoveel mogelijk meegenomen kunnen worden. Dat geldt ook voor de ontwikkellocaties met infrastructurele gevolgen en claims op de A2, zoals BeA2, i-Park en De Hurk/De Run. Voor deze locaties zijn reeds ontwikkelingen gaande en is men (individueel) bezig met planvorming. De oprichting van de werkgroep t-Campus zal in een later stadium plaatsvinden, op het moment dat de markt behoefte toont.

Het starten van een werkgroep wil niet zeggen dat betreffende locatie meteen in ontwikkeling komt. De planvoorbereiding vergt immers jaren. Bovendien hebben de gemeenten afgesproken dat de bestuurscommissie besluit over de planning en fasering van de uit te geven bedrijventerreinen. De bestuurscommissie zal de prioriteit stelling van de uit te geven terreinen relateren aan de totale stedelijke- en regionale opgave. Bijzondere aandacht gaat uit naar kantoorlocaties. Deze vallen deels buiten de uitvoeringsagenda van de bestuurscommissie. De nieuwe kantoorlocaties liggen bijna allemaal op het grondgebied van de gemeente Eindhoven. Eindhoven heeft een prioriteitennota opgesteld voor de ontwikkeling van deze nieuwe locaties. Het accent ligt op de ontwikkeling van de Westcorridor: Eindhoven CS, Strijp S, i-Park en Flightforum/Eindhoven Airport. In de A2-zone worden met uitzondering van i-Park geen nieuwe kantoorlocaties toegevoegd.

deel V

UITVOERINGS- PROGRAMMA

In voorgaande hoofdstukken is op hoofdlijnen de gewenste ontwikkelingsrichting bepaald van al die gebieden die vanaf de A2 gezien het beeld en de verschijningsvorm van de regio Eindhoven bepalen.

Het uitvoeringsprogramma is onderwerp van de regionale samenwerking in de A2-zone. In het uitvoeringsprogramma staat de projectenveloppe kwalitatief en kwantitatief beschreven. De zes genoemde locaties zullen actief door gemeenten ontwikkeld worden. In de ontwikkellocaties vindt geconcentreerde inzet van middelen en energie plaats. Om deze inzet te sturen is in dit hoofdstuk, op basis van voorgaande hoofdstukken, een gedetailleerd kwalitatief en kwantitatief kader ontwikkeld. Datzelfde geldt voor de toepassing van licht en kunst op en langs de A2.

Een gebiedsgericht project begint met de beschrijving van de ambities voor het gebied. De ontwerpen en tekeningen die vervaardigd zijn in dit stadium van het planproces, bieden de ruimtelijke kaders en voorwaarden waaronder ontwikkelingen kunnen plaatshebben. De aanwezige landschappelijke kwaliteiten zijn zoveel mogelijk op de voorgrond geplaatst. Er is nog geen sprake van een concreet stedenbouwkundig programma. Vanzelfsprekend zullen op dit punt nadere regionale afwegingen moeten worden gemaakt en zal er programmatische afstemming moeten plaatsvinden.

Het uitvoeringsprogramma geeft zoveel mogelijk de ruimtelijke ontwikkelingskaders en -bouwstenen. Voor elke locatie zijn de bouwstenen zo concreet mogelijk benoemd. Omdat de uitvoering van de integrale gebiedsontwikkeling in de A2-zone een lange termijnontwikkeling is, vindt ieder jaar een herijking van de opgave en het programma plaats. Voor elk gebied wordt het vestigingsmilieu aangegeven en tal van nieuwe verbindingen worden voor allerlei verkeerssoorten voorgesteld. Niet in de laatste plaats die voor het langzame verkeer en voor een recreatief gebruik in het algemeen.

11. T-Best

Ontwerppogave

De ontwikkeling van een bedrijvenpark in een groene setting

Centraal gelegen tussen de A2, de A58, de Eindhovenseweg/Boschdijk en het Wilhelminakanaal ligt een kansrijk gebied voor een stedelijk hoogtechnologisch werken en recreatiegebied, 't-Best' genaamd. Het gebied is goed bereikbaar en goed zichtbaar vanaf de snelweg. Er liggen kansen voor het huisvesten van bedrijven aan de snelweg in een groene of parkachtige omgeving. Vanuit Best gezien vormt het gebied Ploegstraat de groene voortuin aan de snelweg. Aan de westzijde van de A2 zijn gebouwen met een representatieve uitstraling waarneembaar die, ingebed in het groen, boven het talud van de A2 uitsteken. Kantoorachtige bedrijvigheid en 'brand-stores' gerelateerde functies zijn genoemd als wenselijke ontwikkeling.

Hechten stedelijk weefsel Best en Eindhoven

In de richting van het knooppunt Ekkersweijer is ruimte gereserveerd voor intensieve of hoge solitaire bebouwing die doorloopt tot op het grondgebied van Eindhoven langs de Boschdijk. Deze rode ladder verbindt het stedelijke gebied van Best met dat van Eindhoven.

Markeren noordelijke toegang tot Brainport (gele ster)

Vanuit de A2 gezien is t-Best de noordelijke toegang tot Brainport. Op het knooppunt Ekkersweijer markeert een groot kunstwerk het belangrijke scharnierpunt tussen de A2, A58 en de Boschdijk.

Versterken van de groenblauwe en recreatieve functies (groene ster)

Opvallend binnen het gebied is de groenblauwe structuur (de Groene Vlinder genaamd) in oost-westelijke

afb. T-Best

richting. Deze structuur wordt verder versterkt. Het gaat hier om het hechten van het groen (Nieuwe Heide/Oirschotsche Heide), recreatie aan de oost- en westzijde van de A2 en het accentueren van het beekdal van de Ekkersrijt. Een bijdrage aan de versterking van het groen wordt ook geleverd door de natuurcompensatie die plaatsvindt rond het knooppunt De Hogt.

Oostelijk van de A2 ligt Aquabest. Aquabest is te beschouwen als motor voor verdere recreatieve ontwikkelingen in dit gebied. De recreatieplas, het indoor speelpaleis annex waterskicentrum en festivalterrein zal zich steeds verder ontwikkelen. Aquabest dient een gezicht aan de snelweg te krijgen. Dat kan bijvoorbeeld met een permanent reuzenrad of een grote zichtbare attractie. Versterking van de recreatieve routes in oost-west richting is gewenst waardoor Aquabest wordt gekoppeld aan de rode ladder en het gebied Ploegstraat. De recreatiefunctie is een belangrijke kwaliteit van Brainport

en wordt duidelijker op de kaart gezet. Het totale gebied zal worden omgevormd tot een zeer aantrekkelijk werk- en recreatiemilieu.

Tegenover Aquabest, aan de westzijde van de A2 ligt het gebied Ploegstraat. Dit gebied heeft mogelijkheden als uitloopgebied van Aquabest, maar ook als uitbreiding van het golfterrein Best waarin incidentele bebouwing in het groen voorkomt. Het gebied is goed zichtbaar omdat de A2 ter plaatse ruim boven maaiveld ligt.

Tussen knooppunten Batadorp en Ekkersweijer zijn mogelijkheden voor een natuurgebied, voorzien van een nieuwe waterstructuur. Een meanderende zijtak van de Ekkersrijt voert langs waterplassen, waardoor een parkachtige omgeving wordt gemaakt. Deze nieuwe natuurlijke en ecologische omgeving vormt een geschikte vestigingsplaats voor hoogwaardige bedrijfsbebouwing. Bebouwing in een campusachtige opzet, een zeer lage bebouwingsdichtheid en een beperkte bouwhoogte, heeft de voorkeur.

Op lange termijn moet rekening worden gehouden met de realisatie van een nieuw voorstadstation Acht. Dit multi-modale knooppunt zal door middel van hoogwaardig openbaar vervoer aangesloten worden op Eindhoven Airport. Vooralsnog is een locatie op het huidige bedrijventerrein Acht voorzien. Een nadere gebiedsstudie zal de exacte plek bepalen.

Aandachtspunten bij de ontwikkeling en exploitatie

De voorlopige bouwstenen voor een integrale gebiedsontwikkeling van T-Best zijn:

- de Rode Ladder: ca. 20 ha hoogwaardige bedrijvigheid en 'brand-stores'. Geen grootschalige solitaire kantoorlocatie, maar een mix van 'flatted' factories en bedrijfsbebouwing al dan niet met aanpalend kantoor;
- Ploegstraat: ca. 50 ha 'campus-ontwikkeling' voor recreatie-, sport-, horeca- en congresgerelateerde bedrijven;
- aandacht voor de kwaliteit, vormgeving en inrichting van het openbare gebied en zorg voor de kwaliteit van de architectuur van de bebouwing;
- een ca. 2,7 kilometer lange oost-west langzaam verkeersroute BeA2 – Ploegstraat – Aquabest met drie conflictvrije kruisingen (de A58, de A2 en het spoor);
- een noord-zuid verbindingsweg van Breeven naar GDC Acht voor doorgaand verkeer. Voorkomen moet worden dat deze weg als sluiproute gebruikt zal worden;
- een oost-westelijke verbindingsweg van Breeven naar de Ploegstraat;
- een kunstobject of 'landmark' op knooppunt Ekkersweijer;
- Ploegstraat: ca. 1,5 kilometer lange nieuwe meanderende zijtak van de Ekkersrijt.

Het benoemen en vaststellen van het ontwikkelingsgebied en het aantal bouwstenen, c.q. de onderdelen die in de gebiedsontwikkeling worden meegenomen, geschiedt door de gemeente Best in overleg met de gemeente Eindhoven en de Stuurgroep A2-zone.

De mogelijkheden voor een gezamenlijk bedrijfsschap of ontwikkelmaatschappij met de buurgemeente Eindhoven worden verkend. De start van de uitvoering (het in ontwikkeling brengen en uitgeven van grond) wordt gecoördineerd in overleg met de BSGE.

De gemeente Best is eerst verantwoordelijk voor de ontwikkeling en exploitatie van t-Best. De gemeente Best zal in ieder geval een stedenbouwkundig masterplan inclusief een beeldkwaliteitplan opstellen voor het gehele gebied. Deze plannen worden afgestemd met de Stuurgroep A2-zone.

12. Ekkersrijt

Ontwerpogave

Versterken en etaleren Home & Living centre

Knooppunt Ekkersrijt functioneert als oostelijke toegangspoort van de A2-zone. Ekkersrijt herbergt een aantal vitale economische functies met groeipotentie. Het Home & Living centre zal kwalitatief worden versterkt en uitgebreid tot een centrum met nationale uitstraling en allure. De vestiging van Ikea zal worden uitgebreid en zal daarmee een nog grotere trekker voor dit gebied worden. Direct tegen het Home & Living centre ligt het Science & Mediapark. Dit park zal eveneens worden uitgebreid. Langs de oeverzone van de waterplas liggen goede vestigingsmogelijkheden voor kleinschalige kantooreenheden in een parkachtige ambiance. Het hele gebied krijgt een hoogwaardige uitstraling.

De nieuwe toegang tot Ekkersrijt aan de A58 zal ruimtelijk en architectonisch worden geaccentueerd. De oostwest lopende centrale ontsluitingsweg (Ekkersrijt 6000) vormt een langgerekt continu element dat beide gethematiseerde delen van Ekkersrijt met elkaar verbindt en doorloopt tot in Ekkersrijt-Oost, onder de A50 door. Een versterking tot groene boulevard zal het parkkarakter van het gebied ondersteunen. Binnen het Home & Living deel zijn verdere intensiveringen en uitbreidingen voorzien. Het Home & Living centre en het Science & Mediapark zullen worden ontsloten door een HOV-lijn die over de Huizingalaan en Ekkersrijt 6000 (groene boulevard) loopt. Ter hoogte van Ekkersrijt 4600 komt een transferium (overstap auto-HOV) en een

facilitypoint (kinderopvang, dagrestaurant, hotel en winkels, voorzieningen vergelijkbaar met de Strip op de High Tech Campus. Dit facilitypoint is afgestemd op circa 10.000 bezoekers.

Doortrekken A58 en versterking hoogwaardige maakindustrie

De regio studeert op het doortrekken van de A58 in oostelijke richting. Wanneer een dergelijke verlenging plaatsvindt, ontstaan grote ruimtelijke en economische kansen in het gebied ten oosten van het knooppunt Ekkersrijt. De verlenging gaat gepaard met een nieuwe aansluiting van de John F. Kennedylaan en een noodzakelijke nieuwe aansluiting van het bedrijventerrein Ekkersrijt-Oost.

Het uitbreiden van de hoogwaardige maakindustrie staat centraal in dit gebied. Esp zal in noordelijke richting worden uitgebreid. De groene structuur van bomenrijen die bestaande akkers omzomen, heeft het gebied opgedeeld in groene kamers en vormt een goed uitgangspunt voor de ruimtelijke en landschappelijke geleding van dit gebied. Ten noorden van de A58 zal het bestaande bedrijventerrein worden getransformeerd tot een intensiever hoogwaardig terrein. Alleen het meest oostelijke deel van het bestaande bedrijventerrein Ekkersrijt blijft beschikbaar voor de maakindustrie en voor de uitplaatsing van grote bedrijven.

afb. Ekkersrijt

Markeren oostelijke toegang tot Brainport (rode ster)

Vanuit de A50 gezien is Ekkersrijt de oostelijke toegang tot Brainport. Op het knooppunt Ekkersrijt markeert een markant gebouw deze belangrijke poort op het scharnierpunt van de (doorgetrokken) A58, de A50 en de John F. Kennedylaan.

Nieuwe woonwijk

De woonwijk Blixembosch-Noord ligt direct ten zuidwesten van het knooppunt en wordt dientengevolge beschermd door een hoge geluidwerende wal. Een landschappelijk ingerichte parkzone in combinatie met een glooiende wal biedt de condities voor een nieuw hoogwaardig woonmilieu. Voorzien is een uitbreiding van de woonwijk met 400 woningen. Bovenop de geluidswal wordt een fiets en wandelpad gerealiseerd met een uitzichtpunt over het nieuwe knooppunt Ekkersrijt.

Aandachtspunten bij ontwikkeling en exploitatie

De voorlopige bouwstenen voor de integrale gebiedsontwikkeling van Ekkersrijt zijn:

- Science & Mediapark: ca. 5 ha uitbreiding;
- Esp-Noord: ca. 10 ha hoogwaardige maakindustrie;
- Ekkersrijt-Oost: transformatie tot ca. 10 ha hoogwaardige maakindustrie;
- Home & Living centre: Kwalitatieve opwaardering openbare ruimte, o.a. door middel versterken groenstructuur;
- HOV ontsluiting Ekkersrijt Home & Living centre / Science & Mediapark inclusief transferium en facilitypoint;
- een 3 kilometer lange oost-west langzaam verkeersroute die Blixembosch verbindt met Ekkersrijt/Aquabest en Esp met één nieuwe conflictvrije kruising onder of over de (omgelegde) John F. Kennedylaan;
- een groene verbingszone tussen Blixembosch, Ekkersrijt, Esp en het Dommeldal;
- een kunstwerk of landmark op het knooppunt Ekkersrijt;
- een nieuwe aansluiting van de John F. Kennedylaan op de doorgetrokken A58;
- een aansluiting van Ekkersrijt-Oost op de doorgetrokken A58.

Het benoemen en vaststellen van het ontwikkelingsgebied en het aantal bouwstenen, cq. de onderdelen die in de gebiedsontwikkeling worden meegenomen, geschiedt door de gemeenten Son en Breugel en Eindhoven in overleg met de Stuurgroep A2-Zone.

De gemeente Son en Breugel en het Industrieschap Ekkersrijt zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling en exploitatie van Ekkersrijt. De gemeente Eindhoven is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en exploitatie van Esp-Noord. De mogelijkheden voor uitbreiding van het bestaande Industrieschap Ekkersrijt worden onderzocht. De start van de uitvoering, het in ontwikkeling brengen en uitgeven van grond wordt gecoördineerd in overleg met de BSGE.

Een stedenbouwkundig masterplan inclusief een beeldkwaliteitplan zal worden opgesteld voor de (door)ontwikkeling van beide gebieden. Deze plannen worden afgestemd met de Stuurgroep A2-Zone.

afb. Ekkersrijt

13. BEA2

Ontwerppogave

De ontwikkeling van een bedrijvenpark in het groen

BeA2 dankt haar naam aan de ligging tussen het Beatrixkanaal en de A2. Door de centrale ligging tussen stedelijke en groene gebieden is de ambitie het terrein te transformeren naar een ecologisch verantwoord, duurzaam bedrijventerrein in een aantrekkelijk en parkachtig landschap. Het noordelijk deel van BeA2 is een open gebied met op de achtergrond de karakteristieke hoge, groene muur van het Beatrixkanaal. Een kwaliteit die aan te wenden is bij de verdere ontwikkeling van dit noordelijke deel. Het beoogde bedrijfssegment voor het noordelijke BeA2 terrein is de hoogwaardige technologische maakindustrie.

BeA2-Zuid is bedoeld voor een 35 hectare grote campus voor hoogwaardige kennisindustrie en technologie. Dit zuidelijke deel tussen de Oirschotsedijk en de Anthony Fokkerweg heeft uitgesproken fraaie landschappelijke kwaliteiten. De inrichting van het gebied bestaat uit dichte stukken bos afgewisseld door akkers die omzoomd worden door houtwallen en landwegen met laanbeplanting. Er is een stelsel ontstaan van groene kamers met onmiskenbare landschappelijke kwaliteiten. Doelstelling is een duurzame versterking van deze structuur te bewerkstelligen. De structuur vormt een campusachtige setting voor de vestiging van verspreid liggende hoogwaardige industriële technologische bedrijven. Behoud en versterking van de landschappelijke structuur is een belangrijke voorwaarde. De bereikbaarheid van dit gebied zal aanmerkelijk verbeteren wanneer de HOV-lijn tussen de luchthaven en GDC Acht over de Landsard wordt geleid met een aansluiting op de spoorlijn Eindhoven-Best.

De ontwikkeling van BeA2 moet in samenhang worden gezien met de ontwikkeling van Strijpse Kampen (gemeente Oirschot). De ontsluiting van dit gebied verdient extra aandacht.

Tegenover BeA2, aan de oostzijde van de A2 ligt het goederendistributie centrum GDC Acht. De zichtbare relatie tussen beide terreinen wordt gelegd door de eerste lijnsbebouwing op GDC Acht eveneens in een ruime groene setting te plaatsen.

Etaleren van Eindhoven Airport

De ambitie is er om de aanwezigheid van Eindhoven Airport te etaleren langs de A2. Omdat het vliegveld niet direct zichtbaar is vanaf de snelweg, is gekozen om in het verlengde van de landingsbaan een fictieve groene landingsbaan te creëren. De kwaliteiten van dit groene open gebied zullen gebruikt worden als groene zone op het BeA2-bedrijventerrein. Over dit deel van het terrein loopt de aanvliegroute van Eindhoven Airport. Binnen de risicocontour (1*10 -5 contour) mogen momenteel geen kwetsbare gebouwen geprojecteerd worden. Langs de beek Ekkersrijt komen verspreid over het terrein lage, omvangrijke bedrijfspanden in een robuuste groene setting. Een intensief of dubbel grondgebruik wordt gestimuleerd.

Versterken en hechten van groene en recreatieve verbindingen (groene ster)

BeA2 heeft een bijzondere positie. De relatief geïsoleerde ligging heeft het landschap betrekkelijk onaangetast gelaten. Het gebied ligt echter centraal in het stedelijke veld tussen Best, GDC Acht en Eindhoven Airport. BeA2 maakt deel uit van de Groene Vlinder die met de beek Ekkersrijt als centrale spil van oost naar west een verbinding

afb. Parkplateau A2 Wielewaal - BeA2

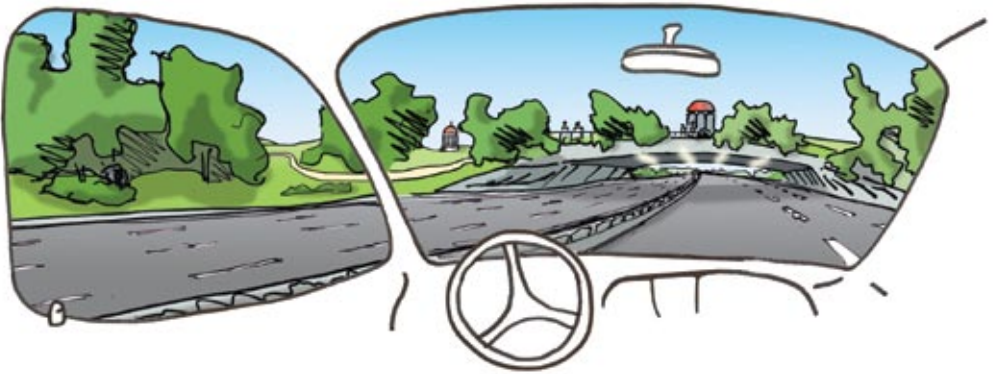

afb. BeA2 in ruimer verband

legt met Aquabest en de Nieuwe Heide. Daarnaast vormt BeA2 een belangrijke schakel in de groene en ecologische verbinding van Landgoed De Wielewaal via Meerbos naar de Oirschotsche Heide/Aarlesche Heide en het Nationaal Landschap Het Groene Woud. Deze verbinding is robuust vormgegeven. De Oirschotsedijk deelt BeA2 in een noordelijk, open gebied en een zuidelijk bosrijk besloten deel. De Oirschotsedijk vertegenwoordigt een belangrijke recreatieve route vanuit Strijp S, langs Landgoed De Wielewaal. De geplande campus van de Internationale School op het voormalige Constant Rebecquekazerneterrein en de Philips Fruittuin versterken deze groene verbinding naar het Groene Woud.

Verbeteren van de autobereikbaarheid van de bedrijventerreinen

Een bijzondere omstandigheid op het noordelijke BeA2-terrein is de noodzakelijke extra aansluiting op de regionale banen van de A2 en de bijbehorende fly-over die BeA2 verbindt met GDC Acht. Er zal extra aandacht moeten worden besteed aan de vormgeving van deze fly-over die op termijn gebruikt zal worden als hoogwaardig openbaar vervoer verbinding naar het toekomstige voorstadstation Acht. De fly-over biedt mogelijkheden het duurzame karakter van BeA2 langs de A2 te etaleren.

afb. Zicht op Parkplateau vanaf A2

Aandachtspunten bij de ontwikkeling en exploitatie

De voorlopige bouwstenen voor een integrale gebiedsontwikkeling van BeA2 zijn:

- BeA2 noord: ca. 35 ha groen bedrijventerrein, hoogwaardige technologische maakindustrie;
- BeA2 zuid: ca. 35 ha campus voor hoogwaardige industrie en technologie;
- ca. 10 ha ecologische verbingszone langs het Beatrixkanaal (bosontwikkeling);
- ca. 20 ha ecologische verbingszone langs de Ekkersrijt (beekdalontwikkeling);

- ca. 20 ha landschapsontwikkeling (groene landingsbaan) mede ten behoeve van de zichtbaarheid van Eindhoven Airport vanaf de A2;
- realisatie van de groen/recreatieve relatie tussen Strijp S, Landgoed De Wielewaal en Het Groene Woud inclusief de inrichting van de campus voor de Internationale School en de groene poort Philips Fruittuin, een parkplateau A2 Wielewaal, een natuurbrug Beatrixkanaal, een natuurbrug A58 Aarlesche Heide, een natuurbrug Wilhelminakanaal en een fiets- en voetgangersbrug over het Beatrixkanaal;
- ca. 2 kilometer lang fietspad langs de Ekkersrijt richting de Groene Vlinder;
- HOV ontsluiting Eindhoven Airport, BeA2, geplande voorstadhalte Acht;
- extra op/afrit A2 t.b.v. BeA2 / GDC Acht inclusief aanpassing onderliggend wegennet en ontsluiting Strijpse Kampen.

Het benoemen en vaststellen van het ontwikkelingsgebied en het aantal bouwstenen, c.q. de onderdelen die in de gebiedsontwikkeling worden meegenomen, geschiedt door de gemeenten Eindhoven en Best in overleg met de Stuurgroep A2-zone. Verdere afstemming met de buurgemeente Oirschot ten behoeve van de

ontsluiting van de Strijpse Kampen en de realisatie van de natuurbruggen over het Beatrixkanaal en de A58 is noodzakelijk.

De mogelijkheden voor een gezamenlijk bedrijfsschap of ontwikkelmaatschappij worden nadrukkelijk verkend. De start van de uitvoering, het in ontwikkeling brengen en uitgeven van grond, wordt gecoördineerd in overleg met de BSGE.

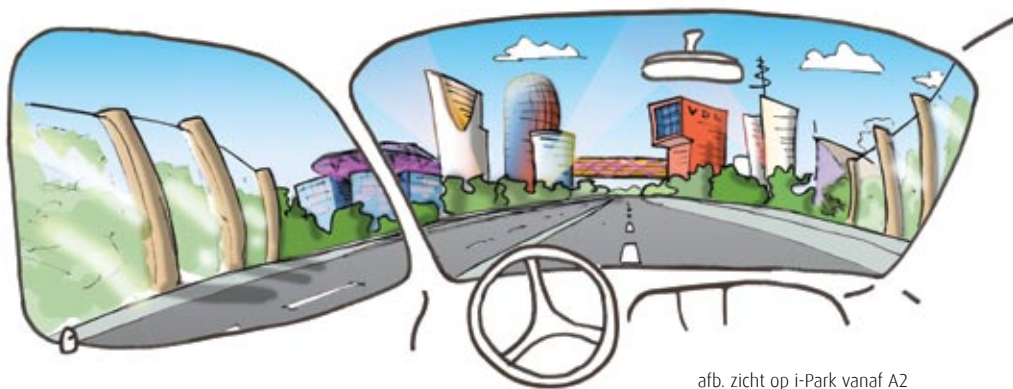
De gemeenten Best en Eindhoven zijn eerst verantwoordelijk voor de ontwikkeling en exploitatie van BeA2. Zij zullen in ieder geval een gezamenlijk stedenbouwkundig masterplan inclusief een beeldkwaliteitplan opstellen voor het gehele gebied. Deze plannen worden afgestemd met de Stuurgroep A2-zone en de gemeente Oirschot.

14. I-Park

Ontwerppogave

Etaleren dynamisch stedelijk knooppunt

i-Park ligt in het meest verstedelijkte deel van de A2-zone. Het vormt het centrale punt van de A2-zone en de Westcorridor. Hier kan zich een stedelijk en infrastructureel knooppunt van formaat ontwikkelen met grootstedelijke functies. De verbeelding en de uitdrukking van het Brainport-concept culmineert in het gebied dat als i-Park wordt aangeduid. In programmatische zin vormt i-Park de uitdrukking van de aanwezigheid van toptechnologische bedrijven. Het gebied markeert een ontmoetingsplaats voor zakelijk Eindhoven, wil een podium zijn en afficheert zich in velerlei opzichten. Vele doelstellingen komen hier samen. Vermaak, ontmoeting, uitwisseling van kennis, verbeelding van technologie, architectonische expressie en een 24-uur dynamiek. De ambitie is om hier Brainport nadrukkelijk te etaleren.

afb. zicht op i-Park vanaf A2

Hechten stedelijk weefsel

Tegelijkertijd vormt de A2 een barrière tussen het verstedelijkte gebied van Veldhoven en Eindhoven. De nieuwe aansluiting op de A2 ter hoogte van de Meerenakkerweg plaatst het ontwikkelingsgebied in een bijzondere positie tussen Eindhoven en Veldhoven. Een goede aanhechting op het stedelijke weefsel is een eerste voorwaarde

afb. i-Park

voor nieuwe ontwikkelingen. De ambitie is om hier een compositie van gebouwen of een gebouwenensemble te creëren over de A2, zodat infrastructurele barrières worden geslecht. Hiermee wordt De Hurk via i-Park verankerd aan de Vinexlocatie Meerhoven en kunnen, ook boven de snelweg, voorzieningen worden gerealiseerd met een landsdeelverzorgende functie. Bovendien wordt op deze wijze ruimte gewonnen voor de realisatie van een transferium met een directe aansluiting op de HOV-lijn. De hele Westcorridor zal daarvan profiteren. In dit verband zijn met name Strijp S en het Stationsdistrict Eindhoven te noemen die vanaf het transferium rechtstreeks via de al bestaande HOV-lijn kunnen worden ontsloten. Het geeft een extra impuls aan deze voor Brainport belangrijke locaties. Daarnaast is de nieuwe aansluiting van de Meerenakkerweg op de A2 cruciaal voor de bereikbaarheid van i-Park.

Het aangrenzende ontwikkelingsgebied voor woningbouw op de locatie Slot-Oost c.a. op Veldhovens grondgebied zal een goede overgang tussen i-Park en het bestaande woongebied verzorgen.

Versterken groene en recreatieve functie (groene ster)

Het gebied kent uitlopers naar het noorden en zuiden. Meer naar het noorden is de nabijheid van de golfbaan en het Philips van Lennepark een kwaliteit die verder uitgebouwd moet worden. Maar ook de ontwikkeling van de jachthaven als poort tot dit groene recreatieve gebied heeft potentie. Een koppeling met toerisme en horeca bij de jachthaven ligt zeer voor de hand. Er liggen mogelijkheden om vanaf dit punt het groen dieper de stad in te trekken door een groenzone te realiseren langs het Beatrixkanaal / Afwateringskanaal richting De Hurk en de High Tech Campus (zie 15. De Hurk/De Run). De bereikbaarheid van deze groene recreatieve gebieden vanuit i-Park en de koppeling met de aangrenzende ontwikkelingsgebieden Meerhoven en Land Forum vormen belangrijke vestigingsvoorwaarden voor de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied.

Markeren Brainport op scharnierpunt (gele ster)

De kop van het Philips van Lennepark op de splitsing van de A2 en de Tilburgseweg, is een zeer markant punt wat zich leent om Brainport/ i-Park te markeren met een landmark.

afb. ambities i-Park

Aandachtspunten bij de ontwikkeling en exploitatie

De overkluizing is zeer wenselijk als statement en als accentuering van het Brainport-concept. Daarnaast is het wenselijk i-Park goed in het stedelijke weefsel op te nemen en te laten aansluiten op de groene omgeving in het noorden. FES-subsidies kunnen worden aangewend ter ondersteuning van de ontwikkeling.

De bouwstenen van gebiedsontwikkeling i-Park zijn:

- i-Park: ca. 15 ha toptechnologische zakelijk centrum met uitlopers;
- transferium, HOV-aansluiting en landmark/ overkluizing van de A2;
- jachthaven: ca. 6 ha transformatie tot toerisme, horeca en sport;
- robuuste groene koppeling van Meerbosch/BeA2/i-Park aan het Philips van Lennepark;
- landmark Philips van Lennepark;
- ca. 2 kilometer fietspad tussen i-Park en Philips van Lennepark.

Het benoemen en vaststellen van het ontwikkelingsgebied en de bouwstenen, c.q. de onderdelen die in de gebiedsontwikkeling worden meegenomen, geschiedt door de gemeenten Eindhoven en Veldhoven in overleg met de Stuurgroep A2-zone.

De mogelijkheden voor een gezamenlijk bedrijfsschap of ontwikkelmaatschappij worden nadrukkelijk verkend. De start van de uitvoering, het in ontwikkeling brengen en uitgeven van grond, wordt gecoördineerd in overleg met de BSGE.

De gemeente Eindhoven is eerst verantwoordelijk voor de ontwikkeling en exploitatie van i-Park. Voor het gebied Trade Forum heeft ze een (ontwikkelings)contract met een private partner (TCN/Hurks). Gemeente Eindhoven zal in ieder geval een stedenbouwkundig masterplan inclusief een beeldkwaliteitplan opstellen voor het gehele gebied. Deze plannen worden afgestemd met de gemeente Veldhoven en de Stuurgroep A2-zone.

15. De Hurk / De Run

Ontwerppogave

In de A2-zone bevinden zich diverse bestaande deels verouderde gemengde bedrijventerreinen. Vooral de bedrijventerreinen De Hurk (gemeente Eindhoven) en De Run (gemeente Veldhoven) nemen een prominente plaats in langs de A2. Dit deel van de A2, de Poot van Metz, is het meest verstedelijkt. De A2 is hier een avenue waarlangs de maakindustrie en toptechnologie zichzelf presenteert. De uitstraling van de bebouwing en openbare ruimte in de directe omgeving van de A2 is op diverse plaatsen pover te noemen. Het belang van de zichtbare aanwezigheid van de kennisintensieve maakindustrie voor Brainport is echter groot.

De gemeente Eindhoven en Veldhoven hebben de revitalisering van De Hurk en De Run afzonderlijk opgepakt. De gemeente Eindhoven is actief met de fasegewijze uitvoering van projecten aangegeven in het Masterplan De Hurk (gemeente Eindhoven 2006). De projecten hebben betrekking op de verbetering van de functionaliteit van de infrastructuur, de aanpak van verouderde of in onbruik geraakte bedrijfsgebouwen, open opslag en mogelijke bodemverontreinigingen. Daarnaast is er één overkoepelend project waarbij het gaat om het imago en de uitstraling van het gehele bedrijventerrein. Masterplan De Hurk beoogt de vestiging van hoogwaardige bedrijvigheid in de A2-

afb. De Hurk / De Run

afb. De Hurk / De Run

zone. De gemeente bespoedigt dergelijke ontwikkelingen maar het is de markt die hier het initiatief moet nemen. Illusterend is het overleg dat de gemeente Eindhoven momenteel voert met de Projectgroep Automotive Xperience Center Eindhoven over de realisatie van een dergelijk Center op bedrijventerrein De Hurk. Hiervoor zal (een deel van) het Beatrixcomplex herontwikkeld worden tot een automotieve belevingswereld. De gemeente stelt dat innovatie zowel tot uitdrukking moet komen in de activiteiten van het center, als ook in de architectuur van het pand. Door de zichtbaarheid vanaf de A2 wordt hier extra aandacht aan besteed. Het afwateringskanaal krijgt een groene aankleding waardoor De Hurk wordt verbonden met het groene recreatieve gebied Meerbos/BeA2 in het westen en aan de High Tech Campus in het zuiden (zie 14. i-Park).

De gemeente Veldhoven heeft reeds een start gemaakt met het masterplan voor het bedrijventerrein De Run ten behoeve van een herziening van het bestemmingsplan. Begrippen als herstructurering, revitalisering, intensivering, innovatie, hightech, highmed

en parkmanagement staan hierbij centraal. Deze worden vertaald in stedenbouwkundige randvoorwaarden en een beeldkwaliteitsplan met als doel een hightech uitstraling te krijgen die past binnen de ambities van Brainport. De opwaardering van de infrastructuur vormt een voorwaarde voor de gewenste hoogwaardige ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijventerrein. De maatregelen richten zich vooral op het verbeteren van de wegen-, groen- en waterstructuur, een betere presentatie van bedrijven, heldere entrees en coördinatiepunten op het bedrijventerrein en een efficiënt gebruik van beschikbare ruimte. Langs de A2-zone wil de gemeente Veldhoven zich prominenter profileren. De ruimte rond de nieuwe aansluiting van Veldhoven-Zuid op De Run 1000 en 2000 biedt daarvoor ruime stedenbouwkundige mogelijkheden. De inzet is het tot stand brengen van een volwaardige entree tot het bedrijventerrein. De locatie verwerft extra allure wanneer bedrijven met een architectonisch hoogwaardige uitstraling worden geselecteerd. Het gaat om beeldbepalende gebouwen met voldoende hoogte, zichtbaar vanaf de A2.

Voor De Run 4000, in de oksel van de A2 en de A67, is het van belang de uitstraling van het gebied naar de A2 te verbeteren. In de revitaliseringsstudie wordt onderzocht hoe daar invulling aan te geven.

De uitstraling van De Run 6000 met Máxima Medisch Centrum (MMC) en ASML richting de A67 is goed. Het gaat hier om kwalitatief hoogwaardige bebouwing in een groene setting. Het MMC zal verder worden ontwikkeld tot een multifunctionele concentratie van medische voorzieningen in een groene setting. De hoogbouw van ASML vormt een landmark voor de omgeving. Een verdere versterking zal plaatsvinden door uitbreiding van ASML met diverse kantoorgebouwen langs de A67. Aanvullend aan de uitbreidingsplannen van ASML wordt ingezet op het faciliteren van de vestiging van innovatieve hightech bedrijven op de Run die in synergie met de bestaande hightech bedrijven het ambitieuze brainportprofiel verder kunnen uitbouwen. Met de ontwikkeling van MMC, ASML en de omringende hightech bedrijvigheid, wordt ingezet op de ontwikkeling van een highmed campus met hightech uitlopers. Het nog te ontwikkelen De Run 7000 zal bedrijven met een kantoorachtige uitstraling accommoderen in een

groene setting. De groene inrichting van het gebied ten zuiden van de A67 vertegenwoordigt een belangrijke kwaliteit die behouden blijft.

Verbeteren van de bereikbaarheid

Om de ontwikkeling van het MMC, ASML, De Run 7000 en de nieuwe woonwijk Veldhoven-West te faciliteren, pleit de regio voor het doortrekken van de regionale banen van de A2 naar een nieuwe aansluiting op de A67. Deze nieuwe aansluiting is mogelijk te combineren met een rechtstreekse aansluiting van de nieuwe N69 richting België op de hoofdrijbanen van de A67. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht om het cluster MMC/ASML/Veldhoven-West/Kempen Campus via een HOV-verbinding te koppelen aan de High Tech Campus, teneinde synergie en bereikbaarheid tussen beide groeipolen tot stand te brengen (zie 16. t-Campus).

Aandachtspunten bij de ontwikkeling en exploitatie

- de verschillende plannen voor de revitalisering van de bedrijventerreinen (De Hurk en De Run) zullen in relatie met nieuw te realiseren terreinen worden ontwikkeld;
- het mogelijk maken van de grootschalige uitbreidingsplannen van ASML en het faciliteren van de vestiging van innovatieve hightech bedrijven op De Run (hightech cluster);
- de realisatie van een multi-functionele concentratie van medische voorzieningen in een groene setting rondom het Maxima Medisch Centrum (highmed campus);
- een aansluiting ASML/Veldhoven-West op de A67;
- doortrekken regionale banen van de A2 in westelijke richting tot aan de nieuwe

- aansluiting Veldhoven-west ter hoogte van Oeienbosch alsmede een aansluiting ter hoogte van ASML/MMC op de A67;
- een rechtstreekse aansluiting van de N69 op de doorgaande hoofdrijbanen van de A67;
- revitalisering De Run: herstructurering gebiedsdelen, verbetering interne infrastructuur, in het bijzonder de interne hoofdontsluiting (Kempenbaan) in combinatie met opwaardering van de beekloop De Gender;
- versterken / robuuster maken van de groene verbinding tussen de stad en de Kempen;
- revitalisering De Hurk: herstructurering gebiedsdelen, verbetering interne infrastructuur, in het bijzonder de interne hoofdontsluiting (Beemdstraat);
- robuuste groene koppeling van De Hurk aan Meerbos/BeA2 en aan de High Tech Campus via het Beatrixkanaal/afwateringskanaal;
- HOV-koppeling High Tech Campus - ASML/ Veldhoven-West;
- aandacht voor de vormgeving en inrichting van het openbare gebied.
- Het optimaal benutten van innovatieve mogelijkheden ter verbetering van de ecologische en milieutechnische positie van de gebieden die direct grenzen aan de snelweg.

In- of uitbreiding van het aantal bouwstenen die in het Ontwikkelingsplan en de exploitatie worden meegenomen, gebeurt in principe door de verantwoordelijke gemeenten afzonderlijk met een terugkoppeling naar de Stuurgroep A2-zone. Een samenwerking tussen de gemeenten maakt synergetische effecten mogelijk zodat meer sturing kan worden gegeven op programma, aanbod en huisvesting van bedrijfssegmenten.

16. T-Campus

Ontwerpogave

Etaleren en versterken van natuur en landschap

Natuurgebieden als de Dommel, de Tongelreep, Genneparkten, Eikenburg en de Grootte Heide bepalen het beeld van de T-Campus. De dorpen Waalre en Aalst en aan de Eindhovense zijde de High Tech Campus bevinden zich tussen deze natuurgebieden. Belangrijk is dat het Dommeldal als een brede intermediaire zone wordt gezien tussen het verstedelijkte gebied van Veldhoven, Eindhoven en Aalst. Het open Dommeldal met op de achtergrond de Klotputten vormt een arcadisch landschap, goed zichtbaar vanaf de A2. Een brede zone ten zuiden van knooppunt De Hogt begeleidt het beekdal van de Dommel en wordt als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur geheel gevrijwaard van bebouwing. Het beekdal wordt in oude luister hersteld. Dit gebied staat in het teken van het verduurzamen en versterken van de landschappelijke kwaliteiten. De gemeente Waalre werkt aan een Gebiedsvisie Waalre-Noord, waarin dit verder wordt uitgewerkt. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de ambitie van de regio om langs de A2 haar groene gezicht te tonen.

Het versterken van een toptechnologische kenniscluster

Innovatie gedijt in een ontspannen omgeving waar volop mogelijkheden voor synergie worden geboden. Een succesvol voorbeeld is de High Tech Campus Eindhoven (HTCE), ingebed in het beekdal, in het overgangsgebied van bos naar stad. In dit gebied vormt de landschappelijke conditie een belangrijke voorwaarde voor de verdere versterking van toptechnologische bedrijvigheid. Bovendien ligt de campus tegen

de Genneparkten aan. Een park met veel hoogwaardige recreatieve voorzieningen als een nationaal zwemcentrum, een subtropisch zwemparadijs, een kunstijsbaan, een golfbaan en diverse sportvelden.

HTCE werkt hard aan een verdere versterking en invulling van de campus. Mochten de uitbreidingsmogelijkheden op het terrein van HTCE uitgeput raken, dan zijn er in de verdere toekomst eventueel beperkte uitbreidingsmogelijkheden aan de zuidzijde van de A2 mogelijk. Het gaat hier om een planologische reservering voor de langere termijn. Hierdoor kan bijgedragen worden aan een verdere versterking van het kenniscluster. De ontwikkelingen in dit gebied moeten dan wel complementair zijn aan HTCE. Het is niet wenselijk dit gebied te bestemmen voor solitaire kantoorontwikkelingen en gemengde en lokale bedrijvigheid. Het gaat om kleinschalige bedrijfsbebouwing in een groene parkachtige setting. Zo wordt geen afbreuk gedaan aan de groene ambitie van het gebied. Voorop staat een goede landschappelijke inpassing van bedrijvigheid in het omliggende gebied.

Het gaat hier om een sterk begrensd gebied. Het ligt voor de hand om de bedrijvigheid te projecteren in een smalle strook langs de A2. Het betreft het gebied vanaf de exclusieve afslag van de campus naar het oosten tot aan de Professor Holstlaan/Burgemeester Mollaan. Dit gebied zal primair door deze afslag ontsloten worden. Er vindt geen aansluiting plaats op het onderliggende (lokale) wegennet. De ontsluiting blijft dus exclusief bestemd voor de uitbreiding van HTCE. De begrenzing aan de zuidzijde wordt gevormd door de hoogspanningsleiding ten noorden van het dorp Waalre.

afb. T-Campus

afb. T-Campus

Markeren en etaleren van Brainport

Op dit punt aan de A2 begint vanaf het zuiden gereedeneerd het stedelijke gebied van de zuidelijke poort van Brainport. Om die entreefunctie gestalte te geven is het wenselijk om ook kleinschalige bedrijvigheidontwikkeling, gelieerd aan de campus, aan de zuidzijde te projecteren. Daarnaast zullen de mogelijkheden van het realiseren van een landmark als accentuering van de zuidelijke toegang worden onderzocht. Hierbij wordt niet primair gedacht aan een hoog gebouw, maar aan kunstobject of landart-project wat recht doet aan de gewenste landschappelijke inpassing van deze locatie. Om de herkenbaarheid van de campus nog verder te vergroten, wordt door HTCE op de fly-over over de A2 van de exclusieve afrit door middel van kunst een technologische Brainport gerealiseerd.

Verbeteren hoogwaardig openbaar vervoer bereikbaarheid

De bereikbaarheid van de High Tech Campus en de eventuele uitbreiding zal aanmerkelijk verbeteren door de aanleg van een nieuwe HOV-lijn over de Antoon Coolenlaan en Professor Holstlaan. Mogelijk wordt deze nieuwe lijn doorgetrokken naar het cluster MMC/ASML/Veldhoven-West. Hierdoor wordt de synergie tussen de grote kennisintensieve clusters verder versterkt.

Werken in het groen

De ontwikkeling van bedrijventerrein Ekenrooi-Noord draagt bij aan de regionale behoefte aan voldoende, hoogwaardige, goed bereikbare vestigingslocaties. Dit terrein van 10 ha groot is gelegen aan de A2 bij de afslag Waalre en vormt een goede aanvulling op de grootschaligernieuwebedrijventerreinontwikkelingen (BeA2 en Ploegstraat) in het noordelijk deel van de A2-zone.

Het huidige agrarische gebied is aangewezen voor hoogwaardige bedrijvigheid in een groene parkachtige setting. Ook hier geldt dat de loop van de hoogspanningsleiding vanuit milieuregelgeving een beperkte belemmerende factor is voor de inrichting van het gebied.

Aandachtspunten bij de ontwikkeling en exploitatie

De belangrijkste inzet is de verdere ontwikkeling en versterking van natuur en landschap in Waalre-Noord. De gemeente Waalre is hierin trekker en primair verantwoordelijk. Momenteel stelt de gemeente een gebiedsvisie op voor dit gebied.

De ontwikkeling van de bestaande High Tech Campus is in handen van Philips. Het concern heeft de grond in eigendom en bepaalt de uitgifte. Hierdoor wordt bereikt dat ieder bedrijf dat zich vestigt een meerwaarde heeft voor de reeds aanwezige functies. Een eventuele uitbreiding van de campus naar het zuiden dient complementair te zijn aan de huidige ontwikkeling zodat een meerwaarde voor Brainport wordt gerealiseerd. Gelet op de uitbreidingsmogelijkheden

op de Campus is verdere uitbreiding niet actueel. Het gaat om een planologische reservering voor de lange termijn.

De bouwstenen van gebiedsontwikkeling T-Campus zijn:

- zuidelijke uitbreiding t-Campus: ca. 10 ha bruto innovatieve hightech bedrijvigheid in een groene parkachtige setting;
- Ekenrooi-Noord, ca 10 ha bruto, bedrijvigheid in een groene parkachtige setting;
- ca. 20 ha ecologische verbindingszone langs de Dommel (beekdal- en landschapsontwikkeling);
- een kunstobject of landmark nabij de exclusieve op-afrit naar de High Tech Campus;
- nieuwe HOV-lijn via de A. Coolenlaan – Prof. Holstlaan met mogelijke doortrekking in westelijke richting naar MMC/ASML/Veldhoven-West en met een mogelijke doortrekking in zuidelijke richting naar Valkenswaard/Hasselt.

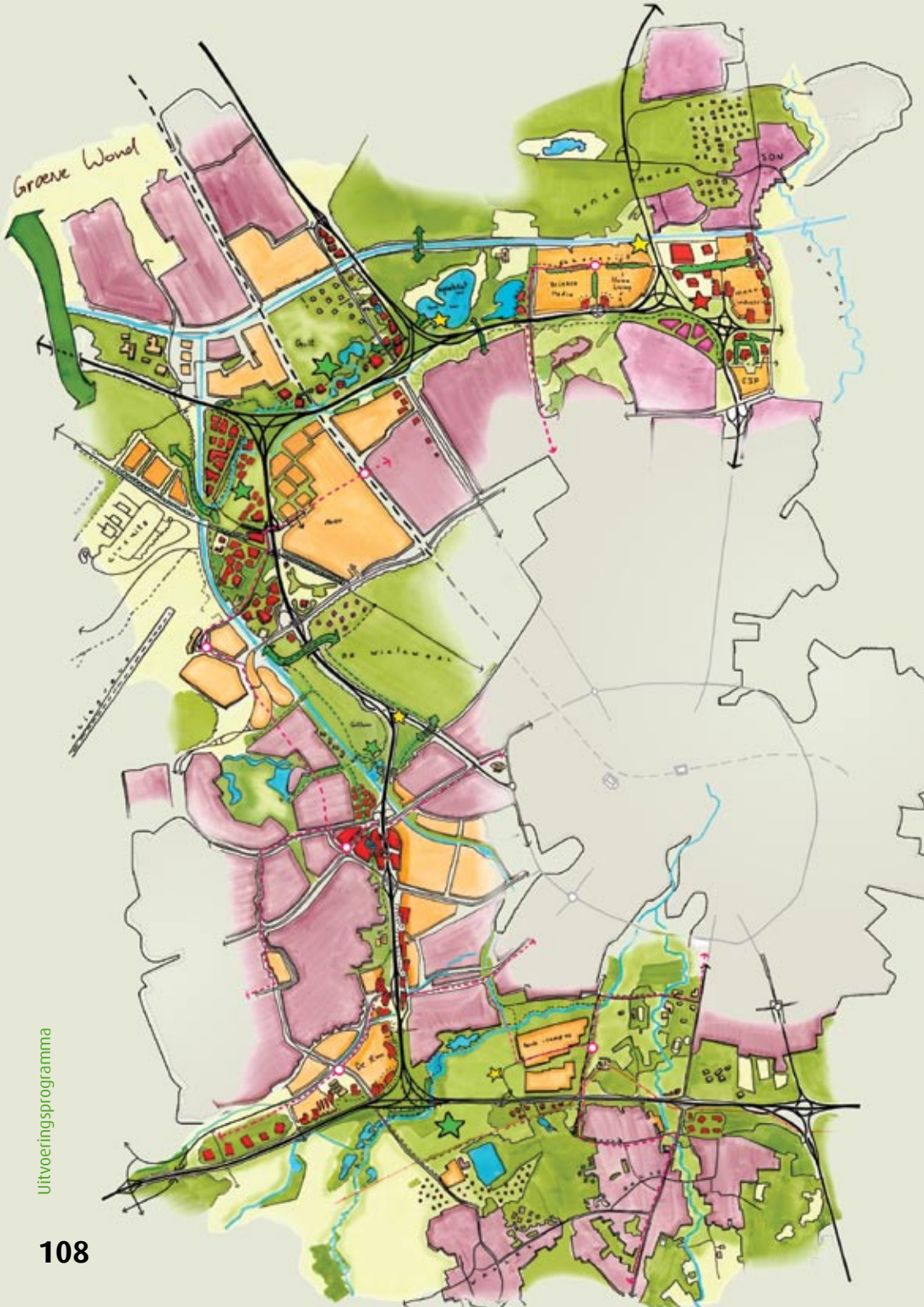
Het bepalen van de bouwstenen en onderdelen die in de exploitatie worden meegenomen, gebeurt in overleg met de Stuurgroep A2-zone. Het benoemen en vaststellen van het ontwikkelingsgebied en de bouwstenen en onderdelen die in het ontwikkelingsplan worden meegenomen, geschiedt in principe door de participerende gemeenten Eindhoven en Waalre in overleg met de Stuurgroep A2-zone.

De mogelijkheden voor een gezamenlijk bedrijfsschap of ontwikkelmaatschappij worden nadrukkelijk verkend. De start van de uitvoering, het in ontwikkeling brengen en uitgeven van grond, wordt gecoördineerd in overleg met de BSGE.

De gemeente Waalre is eerst verantwoordelijk voor de ontwikkeling en exploitatie van t-Campus en voor de ontwikkeling van Ekenrooi-Noord. De eventuele ontwikkeling van t-Campus zal in nauw overleg gebeuren met de gemeente Eindhoven en de HTCE. Hierbij zal worden uitgegaan van een duurzame ontwikkeling in de meest ruimte zin van het woord. Indien in regionaal verband wordt geconstateerd dat de uitbreidingsbehoefte van de HTCE actueel wordt, dan zal de gemeente Waalre op dat moment een (nieuwe) planologische afweging maken over de locatie t-Campus. Op korte termijn worden geen formele procedures gestart om een uitbreiding van de HTCE op grondgebied van de gemeente Waalre planologisch mogelijk te maken. Wel zal de gemeente Waalre voorkomen dat er ontwikkelingen plaatsvinden die een eventuele uitbreiding van de HTCE in de toekomst in de weg staan.

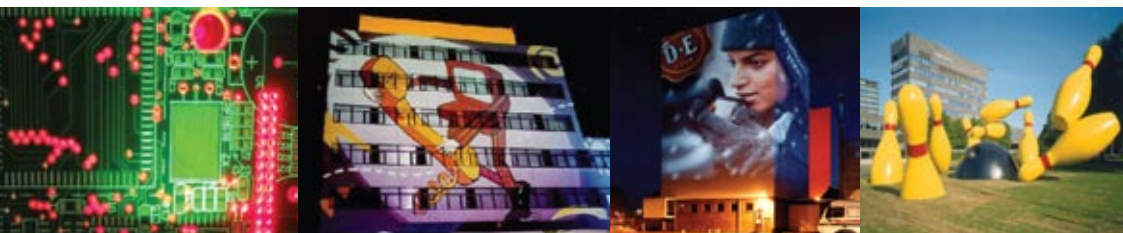

Groene Woud

17. Licht en Kunst

De ombouw van de A2 biedt kansen om na te denken over de transformatie van de aanliggende gebieden. De A2-zone is de etalage van Brainport Eindhoven. Het hele scala van de Brainportwereld kan daar een plek in krijgen. Aanbevolen wordt aansluiting te zoeken bij de bestaande kwaliteiten en beleving van grote gebiedseenheden, welke deels worden bepaald door het bestaande landschap, de objecten, bebouwing en functies. De kansen liggen in het verlengde van de ambitie de regionale en

lokale identiteit op een inspirerende manier tot uitdrukking te brengen. Bijzondere architectonische objecten of torens en landmarks als bakens van identiteit, kunnen daartoe worden ingezet. De integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone gaat uit van de ambitie om Brainport zichtbaar te maken. De thema's licht en kunst zijn gekozen om de identiteit van Brainport op en langs de A2 te verbeelden.

Licht

Licht is voor de identiteit en het imago van regio Eindhoven van grote betekenis. Het thema licht is al door de gemeente Eindhoven omarmd. De gemeente heeft onlangs een Lichtplan voor de stad vastgesteld. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de toepassingsmogelijkheden, maar wordt ook uitvoerig aandacht besteed aan de thema's energiehuishouding, lichtvervuiling en innovatie. Ook is een Taskforce Licht opgesteld, een adviesorgaan waarin het bedrijfsleven vertegenwoordigd is. Vandaar dat aansluiting wordt gezocht bij de lopende activiteiten van de gemeente Eindhoven. Verder zijn door Rijkswaterstaat voorstellen gedaan in het esthetische programma van eisen van de Randweg Eindhoven om bij de ombouw van de A2 extra aandacht

te besteden aan licht. Deze ideeën worden nog eens onderstreept in het door Rijkswaterstaat uitgevoerde project Routeontwerp A2. Daaruit blijkt dat men vanuit verschillende disciplines en geledingen bezig is met licht. Een unieke kans om dit te bundelen en tot uitdrukking te laten komen in de A2-zone.

Kunst

De identiteit van de regio Eindhoven wordt niet alleen gevormd door de aanwezigheid van de kennisintensieve industrie. Ook de aanwezigheid van de creatieve industrie is een aspect waarmee de regio zich onderscheidt. Het culturele aanbod is veel omvattend en zichtbaar in het brede aanbod. Op het gebied van kunst en cultuur

hebben belangwekkende ontwikkelingen plaatsgevonden. In de integrale gebiedsontwikkeling van de A2-zone is de opgave geformuleerd om de A2 als etalage te laten fungeren op Brainport. Het doel is om de A2 te gebruiken als expositieruimte voor de creatieve industrie en eveneens een bijdrage te leveren aan de bevordering van de kwaliteit van de openbare ruimte door de inbreng van beeldende kunst en vormgeving.

Organisatie

De werkgroep Licht en Kunst richt zich op realisatie van licht en kunst in de openbare ruimte van de snelweg en/of op en in de kunstwerken van de A2. Niet alleen creatievelingen zijn belangrijk in dit proces. Ook eigenaren van ruimte langs de snelweg, zoals Rijkswaterstaat en aangrenzende gemeenten, spelen hierbij een belangrijke rol. Daarnaast zijn er belangrijke landelijke en provinciale partijen, die in een dergelijk proces een inhoudelijke dan wel financiële bijdrage kunnen leveren.

De werkgroep licht & kunst zal deze thema's verder

uitwerken. Trekker van deze werkgroep wordt de gemeente Eindhoven. Betrokken zijn:

- grondgebiedgemeenten Best, Veldhoven, Son en Breugel en Waalre;
- wegbeheerder Rijkswaterstaat directie Noord-Brabant;
- Desigacademy;
- Philips Design;
- Nieuwe Brabantse Kunst Stichting (NBKS);
- Stichting Kunst Openbare Ruimte (SKOR);
- lokale kunstenaar(s) op het snijvlak van kunst, verkeer/mobility;
- verschillende toepassingsgebieden zijn interessant (zie onderstaand kader).

Voorbeelden toepassingsgebieden	Thema licht	Thema kunst / vormgeving
Infrastructuur	Aanlichten geluidsschermen Verwerken van licht in overkluizingen en flyovers Verlichten onderdoorgangen	Realiseren kunstobject(en) of landschapskunstwerk(en) in de openbare ruimte langs en op de A2 Vormgeving openbare verlichting
Gebouwen	Aanlichten van gebouwen	Kunst en vormgeving rond gebouwen
Reclame en zendmasten	Lichtreclame op gebouwen	Ontwikkelen uniforme reclame- en zendmasten

Colofon

Oprichtingsgevers

Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), Gemeente Eindhoven, Gemeente Veldhoven, Gemeente Waalre, Gemeente Son en Breugel, Gemeente Best.

Uitvoering Trans4

Stef van der Gaag (KOW), Remko Veenstra (KOW), Erik Jan Kok (KOW), Sjoukje Romkema (Romkema Advies), Bregje Nagtzaam (Stevens en Van Dijk) en Rikko Fransen (Advin)

Projectgroep

Jean van Zeeland – projectleider SRE, Coen Boode – projectsecretaris SRE.

Trudy van Gorp en Fred Hund (gemeente Eindhoven), Dirk Dings (gemeente Waalre), Werner Hermans (gemeente Best), Marjan van den Hoogenhoff en Meindert Bovens (gemeente Veldhoven), Eric de Bruin (gemeente Son en Breugel), Ankie van de Sande (Provincie Noord-Brabant) en Hans Kila (Rijkswaterstaat).

Stuurgroep

Fons Jacobs – portefeuillehouder ruimtelijke ordening SRE – voorzitter Stuurgroep A2-zone. Hans Gaillard - burgemeester gemeente Son en Breugel tevens lid van de Bestuurscommissie Stedelijk Gebied Eindhoven, Erik van Merrienboer - portefeuillehouder mobiliteit, milieu en stadsdeelgericht werken, gemeente Eindhoven, Vic Kerkhoff - portefeuillehouder ruimtelijke ordening gemeente Best, Ton Bonouvié – portefeuillehouder ruimtelijke ordening gemeente Waalre, Jack Tops – portefeuillehouder stedelijke ontwikkeling en wonen gemeente Veldhoven, Ted van der Loo – portefeuillehouder ruimtelijke ordening gemeente Oirschot, Paul Rüpp – gedeputeerde ruimtelijke ordening provincie Noord-Brabant.

Hans Latour (Rijkswaterstaat), Vincent van der Werff (Ministerie VROM), Henk Looyestijn (Ministerie Economische Zaken).

Geïnterviewde experts

Rijkswaterstaat Paul van Lier en Chris Naus, Aquabest Roland van Pelt, Waterschap De Dommel Toon van Ham, VDL Wim van der Leegte, High Tech Campus Eindhoven Jerome Verhagen en Herman de Haan, Philips Nederland Guy Kerpen, -ASML Theo Bartraij, Tom McGuire en Aad Marseille, Philips Medical Systems Roel Fonville en Jan Oerlemans, NV Rede Joep van Genugten.

Niet alle rechthebbenden van de gebruikte afbeeldingen konden worden achterhaald. Belanghebbenden wordt verzocht contact op te nemen met Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, Keizer Karel V Singel 8, 5615PE Eindhoven.

